

ELŐFIZETÉS

MELETYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasos polt sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 10 fillér.
Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 907.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, január 21.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: Kosár Bukarestnek.
Aradváros és a Bemold-gyár.
Az aradmegyei takarékpénztár tőkeemelése
Rendjelesei.
A „Leányka.” Irta: Paragó Jenő.
Harc a főispánok körül.
Diákok büszkesévköszönte.
Bünyvadi följelentés Achim András ellen.
Béke a vaggongyárban.
Zsúr-témák.
Kristóffy és Rudnay.
Drill bíró fegyelmi ügye.
Hadtestparancsnokok a politikában.
Leányrablás Ottlikán.
„Kosaras” grófnő.
Csarnok: Csere. Irta: Gottler Lajos.

Kosár Bukarestnek.

Arad, január 20.

Románia fővárosa, amely a keleti Párisnak szereti magát nevezni, nemzeti kiállítást rendez az idén. Kettős alkalma van rá. Negyven esztendeje, hogy Hohenzollern Károly porosz herceget Románia fejedelmévé választották, s egy negyed százada lesz annak, hogy Románia királysággá lett. A kiállításon a magyaroknak, mint szomszéd államnak külön csarnokot szenteltek. A magyar rész rendezésére bizottság alakult, amely a többiek között felhívta az aradi kereskedelmi és iparkamara területén lakó iparosokat is a kiállításon való részvételre. A kamaránál ma járt le a határidő; s a mai napig, legalább az esti órákig egyetlen egy ipar-

ros se jelentette be azt a szándékát, hogy Bukarestben valamit ki akar állítani.

Egyetlen egy se, — az iparáról híres kerületben, amelynek egyes részei is külön kiállításokat rendeztek már. Abban a kerületben, amelynek butoripara a fővárossal versenyez, és amely az iparművészetben is hatalmas lépéseket tesz. A párisi kiállításon nagy csoportja volt az aradi iparosoknak; még Turinban is képviselve voltunk. Lehetetlen tehát, hogy e különös jelenségnek csak a közömbösség volna az oka.

Az egyik ok kétségtelenül az, hogy az iparosok már nem lelkesednek nagyon a kiállításokért. Azt a kevés dicsőséget, amely a legjobb esetben egy grand prix vagy egy művészi kivitelű díszoklevél jár, igen drágán kell megfizetni a kiállítási részvétel százféle költségeivel. Gelléri Mór már esztendőnk óta hadakozik a kiállítások ellen, minden újabb kiállításnál illusztrálva azok haszontalanságát. S valami igazság van benne: ha a fővárosok nemzeti parádét akarnak, mért viselik annak költségeiből az iparosok a legnagyobb részt?

De van talán még egy oka. Nem szívesen említjük föl, mert olyan kérdésekbe, amelyek nem tartoznak a politikához, nemzeti ügyhöz, nem szívesen keverjük be ezeket. De az igazság elől nem lehet kitérni. Az, ha valamely nemzetbeliek a más nemzet kiállításán részt vesznek, sok tekintetben a szimpatián for-

dul meg. Nos, azt nem lehet elvitatni, hogy Románia még néhány év előtt, sőt a legutóbbi időben is alig tett valamit a magyarok rokonszenvének elnyerésére. Az, hogy a bukaresti Liga mindenféle kulturcimeken formát talált a magyarországi nemzetiségi mozgalmak istápolására, s hogy Sturza, a volt miniszterelnök egyenesen összeköttetést tartott fönn a magyarországi izgatás vezetőivel, s végül, hogy Románia legjobban terjesztette Európa előtt „magyarországi testvéreinek elnyomottságát” — nem lehetett alkalmas arra, hogy a magyarok barátságát Bukarest és Románia iránt nagy mértékben fölkeltsé és táplálja. És ha Románia nem is fogja tragikusan venni, hogy a kiállításon több vagy kevesebb magyar gyáros, vagy iparos vesz részt, mindenesetre azonban láthatja, hogy nem okosság egy országnak oly mozgalmakat pártolni, amelyek a másik ország állami fensőbbbségét akarják sérteni.

Mindazonáltal, még ezeket a dolgokat is számbavéve, mégis sajnálatos és kárhóztatandó dolog, hogy a vidékünkbeli iparosok elmaradnak a bukaresti kiállításról. Amint Romániának nem szabad az érzéskétől vezettetni magát, amikor külpolitikáról van szó, azonképen nem lehetnek a személyes érdekek uralkodók, amikor iparról, gazdasági érdekekről van szó. Mi ipar és kereskedelem tekintetében a Balkán-államokra vagyunk utalva s keresnünk kell Romániával a gazdasági összeköttetést.

A hétről.

Közbecsületességi vers.

A huron, melyen rendes alkalommal
A hétköznapi dicsét pengetem,
Ma ódát zengek, fenségest, magasztost:
Timon Zoltán, hozzád szól énekem!
Ki jársz a korzón búsan tépelődve,
Hogy mért nem olvas *Szmájlszt* a durva nép:
Ha látom, téged méltón nem becsülnek,
A fájdalom szegény szívembe tép.

Közbecsületről kívánsz prelegálni
Nyútn, Sekszipir és Russzó Zsakk nyomán,
S e dőre nemzet nemes céljaiddal
Nem szépen bánik, hanem mostohán.
Hidd el, jobb lett vón' meg sem is születni,
Avagy lettél vón' inkább ügyvivő!
Magasztos elméd bájos szüleményét
Nagy lelkesedve vallná száz hívő!

De te tanár vagy s nem törödsz a gonddal,
Nem bánt hiúság pajkos ördöge,
Nem irigyeled *Falliert* magát se,
És nem érint a laktanyák ügye.
Nem bánod, hogyha *Pitreich* hadügyérnek
Tűzérkaszárnnyát ígér sürgönye,

De sőt a bankok tőkeemelését
Sintén nem tartod semmi, semmire!

Nem érdekel, ha buzgó darabantok
Bécs és Pest között járkálnak le-fel,
Hogy béke lesz-e, avagy kényuralom,
Az tépedet szintén nem érdekel.
Hogy Szerbiában makkol-e a dísznő,
Vagy háborúra gondol Szerbia:
Ez te szerinted mind nem ér fenét se,
Ez egytől egyig üres szó-fia.

Nem háborodsz fel, hogyha nyakra főre
A tisztviselő elmozdul Makón,
Egy polgármester a világi rendben
Szerinted szót sem érdemlő atóm.
A műbörgyár sem iblet alkotásra,
Közgyűlhet téled bank és takaréka:
Ah ilyen voltam én is ama korban,
Mikor még ifju és naiv valék!

Ma már egész más, lásd, az én világom.
Izgat, ha künn, hol vaggont gyárt a nép,
A munkás minden szerszámot letéve
A sztájkba néhány ok miatt belép.
Izgat, ha hallom: szép Aradmegyébe
Nagyvárada szállít csendőrkatonát,
És hogy erőszak ráméről beszélnek
A kávéházban több órákon át.

Te fel nem izáulsz mindezek dacára,
Egy célod van csak, de az nagy s nemes.
„Közbecsületnek” oltárt hadd emeljen
Az uzsorás és minden ószeres.
Ne túrjón senki becsületi ügyben
Illetéktelen beavatkozást:
Hogy célod szent, hogy bámulatra készlet,
Ezt én bevallom nyíltan, ime lásd!

De mind hiába. A korod nem ért meg,
Vagy, hogyha ért is, bizony *félre ért*,
A darabant adókat szó nyakadba
Világjavító működésedért.
Nem méltányolnák ma már *Szmájlszt* magát se,
S te is magad azzal vigasztalod,
Hogy bár szerény vagy: mint az ibolyákat,
Sötétben is elárul illatod!

—zab.

Sodoma.

Irta: H.-Szederkényi Anikó.

Az angyal sápadt arccal haligatta az Ur
haragjának félelmes kitörését. Két kezét remegve kulcsolta össze s térdre hullt asárány trón előtt:

— Uram! — könyörgött — csak most ez egyszer légy kegyelmes. Ha te ismernéd a gyarló földi férget, akkor az irgalom forrása fölfakadna lelkedben.

S miután kétségtelen, hogy ennek a kiállítás jó alkalmat, ezt az alkalmat az iparosoknak kár volt elmulasztani. Egyre halljuk a nótát: kivitt, kivitt kell teremteni, — s mikor módunk lehetne rá, nem nyulunk hozzá, egyrészt, mert kényelmetlen egy kicsit, másrészt pedig, mert — haragszunk. Pedig tanulhattunk volna már az osztrákoktól, németektől. Azok se szeretnek minket, de az üzlet, a kivitel — az nem tartozik a szerelemhez.

Aradváros és a Benoid-gyár.

(Kérvény városi támogatásért.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíójától. —

Arad, január 20.

Az Aradváros részéről indított gyáripari akció gyors léptekkel siettetti az aradi Benoid-gyár fölépítését. A gyár alapítói ugyanis, akik november 19-én megalakították a Magyar Benoid-gáz Részvénytársaságot, most beadványt intéztek a városhoz, hogy a benoid-gyár is megkapja azokat a kedvezményeket, amelyekben Aradváros közönsége az ezután létesítendő gyártelepeket fogja részesíteni.

A támogatást kérő beadvány fölémlíti, hogy a társaság alaptőkéje 170.000 korona, az összes részvényesek — a szabadalmat átengedő német cég kivételével — magyar honosok, ezek is alig három — négy részvényes kivételével aradi lakosok úgy, hogy a részvénytőkéket az aradi lakosság hozta össze és fekteti ebbe az ipari és gyári vállalatba. Hivatkoznak továbbá arra is, hogy a vállalat készítményeinek meghonosítása főképp az első időkben sok befektetést, nagy költséget igényel, végül: hogy a részvénytársaság új iparágat kíván létesíteni Aradon és olyan új gyárat akar alapítani, amely az egész országban elhelyezheteli készítményeit.

Ezek előrebocsátása után azt kéri a részvénytársaság, hogy adja meg a város neki is azokat a kedvezményeket, amelyeket minden idegen vállalkozó részére kiállításba helyezett nyilvános hirdetés útján. *Ingyenelket egyelőre nem kér a társaság, hanem a következőket:*

1. Építendő, vagy céljakra átalakítandó telepük üzembe helyezéséért számított tizenöt évre közszéki adó, utadó és kövezeti vám alóli mentességet.

2. Szerzendő ingatlanainak és ingatlan-jogszíntvényeik tekintetében fölmentést a városi szabályrendelet szerint megállapított 1 százalékos áruházási illeték alól, tizenöt évre, a kérvény benyújtása napjától.

3. Fölmentést azon közszéki adók, közterhek és illetékek alól, az üzembehelyezéstől számított tizenöt évre, melyek eddig még behozva nincsenek, avagy az előbbi két pontban fölso-roltak helyébe lépnek.

4. A gyár vizének elvezetésére a városi csatornának fölhasználását és ha más csatornák vagy elvezetések szükségessé válnak, a városi területnek e célra való átengedését.

5. A gyár építkezéseikhez szükséges kavics- és homokszedési díj alól való mentességet az építkezés ideje alatt és az üzembe helyezéstől számított tizenöt év tartamára.

A városi tanács ma délelőtt foglalkozott ezzel a kérvénnyel, de a közgyűlés elé terjesztendő javaslatban még nem állapodott meg, hanem előbb a közlekedésügyi és a pénzügyi bizottság véleményét kéri ki róla. A két szakbizottság együttesen tárgyalja majd a jövő hét elején a Benoid-gyár kérelmét.

Az Aradmegyei Takarékpénztár tőkeemelése.

(Hétvenöt új részvény.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíójától. —

Arad, január 20.

Az Aradi Ipar és Népbank tőke-emelésén kívül, amelynek terve most már befejezetté lett, még egy tőke-emelés hí-rét vesszük.

Az Aradmegyei Takarékpénztár, amint jeleztük, szintén foglalkozik azzal a tervvel, hogy alaptőkéjét fölemeli. A tőke-emelés minden részletében még nincs végleges döntés. Hír szerint a takarékpénztár ezerötyszáz részvénye mellé 750 új részvényt fognak kibocsátani. A kibo-

csátási ár előreláthatóan 1600—1800 ko-rona között lesz.

Az új kibocsátás által a részvénytőke a felével emelkedik s a tartalékalap is jelentékenyen megnövekszik. A régi részvényesek joga az új részvények jegyzésére akként lesz főtartva, hogy két régi részvény tulajdona egy új részvény jegyzésére jogosít.

Előre volt látható, hogy amikor az egyik pénzintézet az alaptőke fölemelését megkezdte, a többiek követni fogják. Erre a körülmények még mindig igen kedvezőek s minden intézetnek érdekében áll, hogy a saját tőkéit a nála elhelyezett tőkékkel arányba hozza, s hogy magát a pénzpiac minden beövetkezhető megrázkódtatásával szemben is biztosítsa.

Az Aradmegyei Takarékpénztár alaptőke-emelése előreláthatóan az e célból összehívandó rendkívüli közgyűlésen fog határozattá válni.

Rendjeleső.

(Ötvenöt kiténtetés.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíójától. —

Arad, január 20.

Van Budapestnek két hatalmas palotája: a királyi vár és az országház. Mindkettő üres és ez idő szerint — úgy látszik — felesleges is. Volna egy szerény emlékmű is, de tulajdonképpen ez sincs. Ez alkotások körül szerzett érdemekért hull ma a rendjeleső. A hivatalos lap mai száma közli a következő királyi kéziratot, amely nem kevesebb, mint ötvenöt kiténtetést jelent:

A személyem körüli magyar minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére megengedem, hogy a királyi vár felépítése és felszerelése körül szerzett érdemeikért az építési bizottság tagjainak elismerésem tudtul adassék; ugyan-ezen munkálatok körül szerzett érdemeik elismerésül: Hauszmann Alajos műegyetemi tanárnak és műépítésznek Ferenc József rendem nagykeresztjé; Garancsy Mihály és Bakos János

— Te perszem, — menydörgött az Ur — te azt mered mondani, hogy nem ismerem saját sikotásomat, az embert?

— Hatalmas Alkotó, hisz oly messze van a föld az égtől. Te nagyon is távol állsz az embertől. Aki a földet ismerni akarja, annak nem szabad a hetedik mennyországban fény és bíbor közt lakozni. Hanem le kellene szállnod oda, honnan most csak a dicsőimuszok jutnak el hozzád. Majd meglátnád, ha ott járnál-kelnél a földön, hogy a bűn nem mindig bűn; a tömjén pedig nem mind igaz. A bűnt nem követi el senki magáért a bűnért. A jót sem teszi senki csak a jóért. Kérlek, uram, kegyelmezz meg ennek a bűnbe süllyedt városnak.

— Jól van. Menj. Ha tíz igazlelkű embert találasz Sodomában, én a várost meg fogom ki-mélni, — így felelt az Ur.

Az angyal fölötté magára a lelkés állat-lakját. Csodaszép férfiú vala ő. A szemében egy darabja a menynek, az arcján pedig egy sugara a biborképző hajnalnak ült. A járása-ke-lése csupa erő és csupa kellem.

Igy ment be Sodomába, a bűnnek és földelmeknek hazájába. Ugy burjánzott ott a gonosz, mint a réten a fű és szegény és gyalá-zattal valának kikövezve ama városnak utjai.

Háiba volt ott uton és utfélen fény, pompa és ragyogás. Vakító sugaraik közül ki-küdté rut-pofáját a kéjben és gyönyörben fúdokló lakók-nak vétektől duzzadó teste.

Amerre csak járt vala az Isten küldöttje, csodaszép nők suhantak el mellette. Kábító il-lat járt velük. A pillantásuk szédítő, a mosoly-gásuk bódító volt. Mindegyik ráveté elveszejtő tekintetét a csodaszép férfiúra, de az ment to-

vabb. Eszre sem vevé őket. Az orcája nem lett neki sem pirosabb, sem halványabb.

Es járt az angyal már három nap óta és nem találta ő az ezer meg ezer gonosz közt egyetlen igazlelkűt. Arca egyre szomorubb lett. Sajnálta ezt a csodaszép várost. Sajnálta a csodaszép nőket és ifjakat. Hisz nem is tudták ők, hogy milyen vétkesek. Már a bűn csirájá-val együtt születének ők. Akik nem látták ma-guk előtt a jót, hogyan tegyék azt?

Végre a negyedik napon megtalálta őt, az egy igazlelkűt. Szívében mondhatlan örömmel ment el házába és szólt hozzá:

— Te vagy kiválasztva arra, hogy meg-mentsd a te hazádat. A te igaz lelked létszen megváltója ezer meg ezernek.

Még nem végzé az angyal szavait, mikor kinyitott az ajtó és belépett rajta egy asszony. Az igazlelkűnek asszonya.

De micsoda asszony! Csupa erő és csupa ideg minden ize. Csak úgy sugározta magából a tüzet, mely ereiben keringett. A szeme két feneketlen örvény, ringó kebléből átható illat áradott ki. Amint lépett, meg-meglebbent rajta a uhája és látni engedte gyönyörű tagjait. Olyan tökéletes volt ennek a formája, minő csak az ősszönyő lehetett, ki magának az Al-ko-onak kezéből kerül ki.

Az asszony üdvözlé a jövevényt. A szava lágy volt, mint később Dávid zoltárának mósdiái lehettek. Aztán leült szembe vele és nézte őt.

Az angyal érezte a pillantást. Ugy nehe-zedett az lelkületére, mint egy gránitzikla sulya. Mintha nyelvét megbénítaná és mintha tagjait megfémösítaná az asszony nézése. Szólt az igazlelkűnek:

— Mennem talán a te lakodszobádba és ott fogom néked elmondani az Ur végzését.

Mig beszélt, csodálattal hallá az angyal saját maga hangját. Olyan különös volt az.

Mikor távozni akart, az igazlelkű kérte, hogy maradjon még és lakozzék nála. Az angyalnak eszébe jutott az asszony. Es újra érezte, mint nehezezik rája annak pillantása, mint nyüggözi le szavának hangja. Mint villám elkká-zott el előtte egy intés: „Menj, fuss innen!” De az angyal maradt.

Visszavonult pihenésre. Fáradtan dőlt le a nyugvóhelyére, amelyre illatos virágszirmok vol-tak hintve. Bárszoros szírmuk hozzásimultak az angyal testéhez, arcához.

— Ilyen lehet az ő teste, — gondolta az angyal.

Mintha kigyó mart volna belé, rémülten pattant föl a nyugvóhelyéről. Rettenetes, őrált gondolat volt ez. O, az Ur angyala, az Isten küldöttje, ime egy idegen nőre, egy földi ember asszonyára, annak testére gondol.

Odavágta homlokát a kemény földhöz és lelkében megtörve kért bocsánatot az Uról. Aztán fölállt és kifelé ment. Elmegy, fut innen. El ebből a városból. Hisz itt átok fekszik, meg-romlás a levegőben is.

Amint kilépett a házból, jött elébe az asz-sony. Szólt hozzá:

— Te el akarsz tölem menni? Miért? Nem jól érzed magadat az én házamban? Jól van. Menj. De te vissza fogsz jönni. Még nem kelt föl a nap és te itt fogsz állani az én ajtóm előtt és vágyva várod, hogy az megnyitassék te előted. Nos, menj! — és villámgyorsan hajolt felé az asszony és rátapasztá parázsajkát az angyal ajkára és eltűnt.

nos miniszteri tanácsosoknak Lipót-rendem lovagkeresztjét díjmentesen; Györgyi Géza műépítésznek, Lukács László Béla osztálytanácsosnak, Feszt Árpád festőművésznek és Stróbl Alajos szobrásznak harmadosztályú vaskorona-rendemet díjmentesen; Lajos Lajos tűzhelygyárosnak és Senyei Károly szobrásznak Ferenc József-rendem tisztikeresztjét; dr. Zubricsek József miniszteri titkárnak, Zschmann János, Habicht Károly, Hüttl Dezső és Höpfer Guidó műépítésznek, Szabó Antal díszítő-szobrásznak, Gyömöri Manó bútorgyárosnak, Steiner Ferenc gyárosnak, valamint Doktor Gyula és Fischer Béla gyárigazgatóknak Ferenc József-rendem lovagkeresztjét; Kiesling Rudolf csillárgyárosnak, Kröszl János kárpitosnak, Müller Rezső asztalosnak, Szuppán Ferenc számtanácsosnak és Kern Emil rézművesnek a koronás arany érdemkeresztet; Grossmann Ferenc és Papp Gábor művezetőknek az arany érdemkeresztet; Reidinger János és Gattaringer Ferenc munkavezetőknek a koronás ezüst érdemkeresztet s Jungler Gyula gyárosnak a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozom.

Megengedem továbbá, hogy ugyanezen munkálatok körében teljesített szolgálataikért Newschloss K. fia cégnek, a Schlick-féle vasöntő- és gépgyárrészvénytársaságnak, a Ganz és társaság részvénytársaságnak, a Haas Fülöp és fia részvénytársaságnak, az Első magyar üveggyár részvénytársaságnak, a Magyar fém- és lámpaárnyékgyár részvénytársaságnak, a Zsolnay-féle pécsi majolikagyárnak és Thék Endre gyárosnak elismerésem tudtul adassék.

Megengedem továbbá, hogy az állandó országháza építése körül szerzett érdemeikért a végrehajtó-bizottság tagjainak elismerésem tudtul adassék; továbbá ugyanezen munkálatok körül szerzett érdemeik elismerésül Ney Béla miniszteri tanácsosnak Lipót-rendem lovagkeresztjét díjmentesen; Vajda Zsigmond, K. Spányi Béla és Dudits Ádor festőművészeknek harmadosztályú vaskorona-rendemet díjmentesen; Steinhauz László műszaki tanácsosnak és Marchenke Vilmos szobrásznak Ferenc József-rendem lovagkeresztjét; Heidrich László és Bayer Béla főmérnököknek, Lázár Imre számtanácsosnak, Szathó István építésznek, Szilágyi

János építőmesternek, Frees Lajos gyárigazgatónak és idősebb Herpka Károlynak, a Schlick-gyár osztályvezetőjének a koronás arany érdemkeresztet; Hatschek János és Császár János munkavezetőknek a koronás ezüst érdemkeresztet, Szabó István kapusnak pedig az ezüst érdemkeresztet adományozom.

Végül a budapesti ezredéves emlékmű építészeti részének sikeres elkészítése alkalmából Schickedanz Albert műépítésznek harmadosztályú vaskorona-rendemet díjmentesen és Herzog Fülöp Ferenc műépítésznek Ferenc József-rendem tisztikeresztjét adományozom.

Kelt Bécsben, 1906. évi január hó 15-én.

Ferenc József s. k.

Báró Fejérváry Géza s. k.

A „Leányka.”

(Az új Fedák-hecc. — Ami a kulisszák mögött van.)

Budapest, január 20.

Két világtörténelmi esemény esett erre a hétre: a francia elnökválasztás és a Fedák Sári föllépése. Azaz, hogy — eltévesztettem a sorrendet. A fontosabbik, a nevezetesebbik a Zsazsa föllépése, így hát csak másodsorban lehet a versailli választásról szó. A Zsazsa föllépése egyáltalán mindennél fontosabb. A magyar veszényszónál, a vármegyék ellenállásánál is. Lesz-e önálló vámterületünk valamikor, elszakadunk-e Ausztriától, lesz-e magyar, nemzeti hadseregünk? — Ki törődik ma mindezzel, a mikor minden szívet, minden lelket betölt a nagy érzés: Fedák Sári föllépett! . . . Most tehát már boldog a magyar. Most tehát már semmi baj és semmi bánat, semmi gond és semmi bánat! . . . A póttartalékos vidáman hagyja ott a családját, hiszen — Fedák Sári játszik már; Zichy Jenő gróf gondtalanul vadászhatik immár afrikai vizilovakra, hiszen — Fedák Sári játszik már! A főváros kivethet pótdát, a végrehajtó elviheti a vánkót a fejünk alól, a busz megdrágulhat, a munkahely fokozódhatik, jöhet nyomor és szenvedés — csak Fedák Sári játszik, csak Fedák Sári kapjon 600—700 vagy isten tudja mennyi koronákat esténként! . . .

Szóval: a nagy esemény lezajlott és amint azt önök kicsiny és nagy lapokból, kicsiny és nagy cikkekből olvashatták — óriási sikerrel járt a Leányka. Lesz ötven, vagy talán száz előadás is! Azt azonban már nem olvashatták se a kicsiny, se a nagy újságokból, se a kicsiny, se a nagy újságicikkelyekből, hogy — mi van a Leányka gyönyörű díszletel mögött. Önök nem tudhatják, hogy ezen a darabon meg fog gazdagodni mindenki, csak a szerző, meg a színgazgató fognak tönkre menni bele. Tesék csak elképzelni, a Leányka minden este 3140 koronájába kerül a Népszínháznak. Fedák Sári kap 700 koronát, a tantiém — zsufolt ház esetén — 440 korona, a kiállítás költségének törlesztése 200 korona, a Népszínház bére esténként 200 korona, a napi kiadás 1600 korona. A maximális bevétel pedig — 3200 korona! . . .

Es arról se nyerhettek önök tökéletes képet, hogy milyen volt ez a prémie.

— Gyönyörű! — flotázta az egyik újság.

— Ragyogó! — kontrázta a másik.

— Noch nie dagewesen! — kintornázta a harmadik!

— Jujuju! — harmonikázta a negyedik.

De azt nem mondotta el senki, hogy egy nagy tülekedés volt ez az este. A fedákisták tapsoltak, az antifedákisták nem; az antifedákisták tapsoltak, a fedákisták nem és így tovább folyt a gyönyörű társasjáték. Aki pedig nem vett részt a tülekedésben, az — egyezően elaludt; mint ahogy Ujházi mestert tette, akit alig lehetett fölrazni édes álmából az előadás végén. Olyan különös volt ez a prémie.

— A jég meg van törve! — sóhajtották az emberek . . . Az isteni Zsazsa már nem sebezhető.

— És csak körül kellett nézni a zsufolt nézőtérén, hogy mindezt, észrevegyük, megálljunk, megérezzük! . . .

Danikve: az új János vitéz nem született meg; ez a termés „Leányka” — rossz termés volt! . . .

Hát nem megmondtam, hogy ez a legnagyobb esemény? Ime, róla írtak, róla zengnek én

Az angyal azt mozdulatlan, mered. A gyehenna lángoló tűzét érezte egyszerre egész testében. Két kezével megtépte kondor haját és rohant el, el abból a házból.

Rohant kisérbesséssel ki a városból is. Futott, melle zihált, arcáról hullott a verejték, ürtel homlokához tapadtak. Végre fáradtan összeroskadt.

Szeméi égtek, nyelve és ajka száraz volt. Újjai erősen leszorította szempilláit, de hiába. Ott állt előtte az asszony. A sötétségből csábítólag emelkedett kíváncsú alakja. Az a forró asszonyi test ott kísértett egyre mellette. Benne volt már a vérben. Azzal az egyetlen csókkal belopta, beásta magát minden porcikájába. Belemarkolt az angyal a durva homokba. Azzal dörzsölte a csók helyét. Hiába. Ott maradt annak a nyoma. Izzadt erősen. A vágyaknak egész légköze áradt onnan az angyal testéből. Mind a paránya kívánta immár a csókot.

Néha-néha világos perce volt az angyalnak. Ilyenkor imádkozni próbált. Ilyenkor arra gondolt, hogy leveti magáról ezt az állati testet. Hisz csak egy fohászba kerül. És feledve minden. Ő neki nem lesznek többé emberi érzései. Nem lesznek lázas, égő vágyai. Ezt az ereiben keringő parazsat nem fogja érezni. Megsemmisül minden és ő nem lesz más, csak ami volt, csupa szellem . . .

Mikor ideért gondolataiban, szívszakadva kiáltott fel:

— Nem, nem! Nekem ő kell, nekem a bűn kell! — és rohant újra vissza. Hozzá, az asszonyhoz. Hozzá, a bűnhöz.

Nem érezt fáradtságot. Nem vette észre, hogy kisabzott talpából az út fővényére csorog a vér. Futott lélekszakadva . . .

Leszált a noma-jos éj, mikorra az igazlelkű názához ért. Sötét volt az egész ház, csak két ablak világított. Az egyikben keresztül zsolozmák hangzanak ki. Az igazlelkű imázik. Az angyal megrendülve, megbénulva állt meg. Óriási világossággal látta, mit akar most ő tenni. Egész meztelenségében állt előtte az eredendő bűn. Fölfogott egyszerre mindent. A sok sok bűnt, mit a földi fergek elkövetnek öntudatlanul, most ő egész tisztán megértette. Látta. Sodoma törtelme megnyílt előtte. Előtte arcát. A szeméi megtelt-k könnyel.

És ekkor megnyílt a másik ablak. Világos kereszében megjelent az asszony. Selyemlepel volt rádobva testére. Szinte világított alóla rózsaszínű bőre. Bársonyfekete haja körülfogta minden szálából vilámság áradt.

Az angyal megérezte. A köny fölszáradt szeméből, erősen megrázkódott és rohant az ablakhoz. Atvetette magát rajta.

Te, te kellessz nekem. Pedig tudom, hogy te vagy az átok, te vagy a bűn — zihálta az angyal és úgy szorította magához az asszonyt, hogy az fölsikoltott fájdalomában . . .

— Jer, jer — hívta az és az angyal ment vele.

A másik szobából áthallatszott:

— Ő te hatalmas Ur, a te angyalaid tisztasága ragyogjon az én házam fölött . . .

Az angyal halványan, fáradtan vonszolta magát. Eljött ime a nap, mikor meg kell jelennie az ő Ura előtt. Meg kell jelennie és megmondani, hogy megtalálta-e az igaz embert, ki nek lelke megváltja Sodomát, hol szégyen és gyalázzal vannak kiköveztve az utak . . .

Es az angyalnak lelket iszonyatos kínok szánják végig.

Ha megmenti Sodomát, akkor elveszti az asszonyt. Az ő bűne. De mikor ez a bűn, ah, ez neki édes. Neki ez az elkárhozás üdvözülés. Nem, nem megy vissza Urához. Hadd vesszen Sodoma és vele együtt pusztuljon ő is. És pusztuljon az igazlelkű is, kinek joga van az asszonyhoz. Az ő asszonyához, kinek teste és lelke immár az övé! . . . Az a részegítő, buja test. Nem! Nem fog az elveszni . . .

Az angyal megállt az Ur trónusa előtt. Lebukult a sálaranyból készült trón előtt. Palástjával fődte el arcát, tekintetét.

— Nos, megtaátad az igaz embert? — kérde az Ur szeliden és tekintetével nem nézett lelkebe angyalának, mert bizott vala benne.

— Meg — akarta mondani az angyal. Már kinyíltak ajkai. De ebben a szempillantásban szellemtestét éles büvölet remegtette meg. Fölragyogott előtte az asszony képe. — Nem találtam meg, hatalmas Ur, Sodomának veszni kell! — csengett az angyali szó az egész mennyen át . . .

. . . Sodomára lezuhant az Ur rettenetes haragja. Tűz láng emésztette meg minden élő és élettelen. És a rettenetes rombolásból jaj veszékelve menekült az igazlelkű és futva vitte az angyal is palástjába burkolt asszonyát . . . Vitte magával az Ur kárhozatával és átkával együtt.

is már egy jó félórja. És még el se mondtam, hogy milyenek a Zsazsa ruhái, kalapja, cipellői, minien más toalettkel. És el se mondtam, hogy a fél darabot franciául mondják, aminek különösen Hajdu Bőszörményen örülnek majd. Ott ugyanis nagyon szeretik a francia szót. És nem mondtam el még sok egyebet, amit valamikor a történetíró följegyez majd az isteni Zsazsáról és a „Leánykák”ról.

Vagy elég volt önöknek annyi is róla?

Faragó Jenő.

Harc a főispánok körül.

(Borsod, Zemplén, Debrecen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 20.

A beiktatott s a még installációra váró főispánoknak körülbelül egyforma a helyzetük a törvényhatóságokkal szemben, amelyek nem respektálják az új főispánok intézkedéseit. Borsodmegyében ma rakták föl a pecsétet a vármegyeháza közgyűlési termének ajtájára, de a csendőrség csakhamar megszállotta a megyeházát és letörte a pecsétet. Zemplénvármegyében a kivételes hatáskörrel fölruházott Pongrácz Ferenc gróf főispán folytatja az ellentálló tisztviselők fölcserélését. L. érdekesebb főispáni eseménye azonban a mai napnak Boda Dezső dr. debreceni kormánybiztosnak az a nyilatkozata, amely szerint Debrecenben már helyreállott a rend s a kivételes állapotok csak az új főispán installációjáig tartanak.

A debreceni kormánybiztos Budapesten.

Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy Boda Dezső dr. rendőrtanácsos, debreceni kormánybiztos ma reggel a fővárosba érkezett és délelőtti jelentkezett Rudnay Béla főkapitánynál. Egy újságíró beszélgetést folytatott a kormánybiztossal, aki többek között ezeket mondta:

— Budapestre érkezésemnek nincsen politikai jelentősége, kizárólag családom látogatása végett jöttem a fővárosba. Debrecenben teljesen helyreállt a rend és a nyugalom. Holnap, vagy legkésőbb holnapután visszautazom és addig maradok ott, míg a főispáni installáció megtörténik. Hogy ki lesz az új főispán, Kovács Gusztáv marad-e meg, vagy más jön-e a helyébe, azt most még nem tudom. Tóth János kerületi kapitány nem akar megmaradni debreceni állásában és mivel Végh Gyula debreceni felfüggesztett főkapitány a nyugdíjaztatását kérte, új főkapitányról kell gondoskodni. Végh kapitány talán a legkevésbé büns a szabálytalanságokban, de győnge kezű ember és ezért nem tudta biztosítani Kovács Gusztáv főispán zavartalan bevonulását.

Csendőrszázados, aki lövetéssel fenyeget.

Miskolc, január 20. Borsodvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtti tíz órakor Tarnay Gyula alispán elnöklése alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyet nagy izgalmak előztek meg. A városban ugyanis az a hír terjedt el, hogy a csendőrök meg fogják akadályozni a közgyűlés megtartását.

A közgyűlés megtartása elő azonban nem gördült akadály s a törvényhatósági bizottság nyugodtan hozhatta meg alkotmányvédő határozatait. Kimondták, hogy a belügyminiszter megsemmisítő rendeletét nem tárgyalják, a főispáni lakást nem adják át, a tisztviselőket eltöltik a Brezovay András főispán installációján való

megjelenéstől és fölkérlik a bizottsági tagokat, hogy ne vegyenek részt a főispán által január 22-ére összehívott installációs közgyűlésen, mivel azt nem ismerik el törvényesnek. Végül elhatározták, hogy Brezovay András főispánnak nem engedik át a közgyűlési termet, azt lepecsételik és a határozat végrehajtásával Kubik Béla országgyűlési képviselőt, Blazsejovszky apátplébánost és Miskolczy Jenő földbirtokost bízták meg.

A közgyűlés után ez a háromtagú bizottság lepecsételte a közgyűlési termet és az ajtóra a következő szövegű cédulát ragasztották:

Borsodmegye közgyűlési határozatából lepecsételtetett. A kulcsok Kubik Bélánál találhatók. Miskolc, 1906. jan. 20.

Miskolc, január 20. Az alkotmányvédő bizottság ma délután ülést tartott. Tanácskozás közben megjelent az ülésteremben Repanszky főispáni titkár és a közgyűlési teremnek meg a főispáni lakásnak a kulcsait kérte. Tarnay Gyula alispán azt válaszolta, hogy nem adhatja oda a kulcsokat, mert azok a közgyűlési határozat folytán Kubik Bélánál vannak.

A főispáni titkár eltávozott, de csakhamar megjelent az alkotmányvédő bizottság előtt Lőrincz csendőrszázados 60 csendőrrel és előmutatta Brezovay András főispán írásbeli parancsát, amely elrendeli, hogy a főispáni lakást és a közgyűlési termet adják át a csendőrség őrizetére. Tarnay alispán tiltakozott a főispán parancsa ellen és kijelentette, hogy csak az erőszaknak enged. Múltán a csendőrszázados kijelentette, hogy ellenállás esetén lövet is, Kubik Béla pedig nem volt hajlandó átadni a kulcsokat, az alkotmányvédő bizottság tagjai eltávoztak a megyeházáról.

Lőrincz csendőrszázados ezután a 66. gyalogezred egyik puskaművesével feltörte az ajtókat és csendőröket rendelt az ajtók elé.

Miskolc, január 20. A megszállott vármegyeházáról késő délután bevonták a csendőrséget, csupán a csendőr-őrség maradt ott. Az alkotmányvédő bizottság jegyzőkönyvet vett föl az esetről. A városban csendőrök cirkálnak s a katonaságot készenlétbe helyezték a kaszárnyákban.

A zempléni háborúság.

Szikszó, január 20. A Pongrácz Ferenc gróf által kinevezett első főszolgabíró, Bartsik József ma vonult be ide. Pongrácz tudvalevőleg felfüggesztette Putnoky Sándor szikszói főszolgabíró s ennek helyébe nevezte ki Bartsik Józsefet, akinek a hivatalt még a múlt héten át kellett volna vennie.

Bartsik József kinevezett szikszói főszolgabíró tegnap reggel egy csendőrház-őrmester és hat csendőr kíséretében érkezett meg Szikszóra, hol már akkor megjelent a vasúti állomáson az ottani csendőrszázados-parancsnok 24 csendőrrel. Az állomáson nem történt semmi incidens, mert a csendőrség mindenkit eltávolított volt az állomási épületből. Bartsik, amint a vonatból kiszállt, egyenesen a csendőrhadnagyhoz ment, akinek bemutatkozott és rövid beszélgetés után a csendőrhadnagy és a jelenvolt csendőrök kíséretében megindult a városba gyalogszerrel, mert kocsit nem tudtak kapni. A főszolgabírói hivatal előtt már nagy néptömeg várta, mely a legdurvább kifejezésekkel illette és záptojásokkal dobálta meg. Bartsik a főszolgabírói irodában Putnoky Sándor főszolgabírónak így mutatkozott be:

— En Bartsik József kinevezett főszolgabíró vagyok.

Putnoky erre végignézett az előtte álló

emberen s aztán mosolyogva a következőket felelte:

— Nincs tudomásom, hogy rajtam kívül itt e járásban más főszolgabíró volna, különben pedig megjegyzem, hogy a szikszói főszolgabírák nem így szoktak a hivatalba bevonulni.

Erre aztán a csendőrhadnagy lépett elő, fölmutatta a főispán rendeletét és föl szólította Putnoky főszolgabíró, hogy a hivatalt adja át. Putnoky ekkor kijelentette, hogy az erőszakkal szemben a hivatalból távozik. Putnoky ezután eltávozott, de vele együtt kivonultak a szolgabírósság összes tisztviselői, még a hajdu is ott hagyta a hivatalt, úgy hogy az új főbíró a csendőrök társaságában magára maradt. A bevonulás után Bartsik József táviratilag tudatta Pongrácz Ferenc gróf főispánnal, hogy hivatalt elfoglalta.

Sátraljai hely, január 20. Ma reggel karhatalommal eltávolították a vármegyeházáról az összes megyei hajdukat.

Bűnvádi följelentés

Achim András ellen.

(Életveszélyes fenyegetés egy közgyűlésen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 20.

Mióta Achim L. András földbirtokost Békéscsaba község országgyűlési képviselőjévé szociálista programmal megválasztották, szakadatlan háborúság folyik a csabai község házában. A botránykrónikának most egy új fejezete nyílt meg. Mint tudósítónk táviratozza, Achim L. András orsz. képviselő ellen a csütörtöki közgyűlésen tett életveszélyes fenyegetései miatt, a községi elöljáróság tagjai ma bűnfeljelentést tettek. A dolog előzményei a következők:

Békéscsaba csütörtökön tartott képviselőtestületi közgyűlésén zajos botrányt idézett föl Achim András országgyűlési képviselő interpellációja. Nemrégiben fölfedezték, hogy a város kórházának leltárából három ápolónő hatszáz koronát érő fohérműt elloptott. A közgyűlésen Achim András meginterpellálta Kerosy László főjegyzőt és Reisz Miksa dr. kórházi igazgató-örvost, akiket súlyosan sértő szavakkal illetett, azzal fejezvé be beszédét, hogy a városi urak huszonnégy év óta egyebet sem tesznek, mint lopnak.

Azután több száz szociálistát vezetett be, de nem a karzatra, hanem a közgyűlési terembe.

Achim Tamás, az elnöklő bíró kiutasította a szociálistákat, akik azonban nem távoztak, mert Achim rájuk parancsolt, hogy maradjanak. Hívei jelenlétében azután tovább vitatkozott a város főtisztviselőivel, mignem széksértés miatt harminc korona bírságra ítélték s az elnök föl szólította, hogy távozzék. Achim nem engedelmeskedett, mire az elnök nagy zajban elnapolta a közgyűlést.

Achim András eközben szó szerint a következőket mondotta:

— Meg fogom mutatni az uraknak, hogy itt kő kövön nem marad, amíg úgy nem lesz, ahogyan én akarom. Aki pedig hozzám nyúl, halálra.

E miatt a kijelentése miatt a képviselő ellen Békéscsaba előjárósága bűnvádi följelentést tett a gyulai ügyészségen életveszélyes fenyegetés címén. Achim kijelentette a rendőrségen, hogy a széksértési ítéletet semmibe sem veszi, a bírságot sem fizeti meg, a legközelebb mégis me-

jelenik a város közgyűlésén. A előjáróság elhatározta, hogy ha Áchim csakugyan megjelenik a következő közgyűlésen, *karhatalommal állja útját.*

Az egész községben nagy izgalommal néznek a további fejlemények elé. Aggodalmat kelt az, hogy Áchim Andrászt vakon követi a közel negyvenezer lakossal bíró község túlnyomó része, sok ezer kisgazda és munkás.

Béke a vaggongyárban.

(Nem lesz sztrájk.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 20.

Az aradi Weitzer-féle vaggongyár vezetősége és munkásai között fölmerült ellentéteket a mai napon *békésen kiegyenlítették* és ezzel megszűnt az a mindkét félre egyaránt káros következményű sztrájk, mely a városnak e tekintélyes iparvállalatát már-már komolyan fenyegette.

A készülő bérharc elhárítása a lehető legszerencsésebb, meglegedést keltő módon történt. Kölcsönös méltányosság, engedékenységek, a gyár és a munkások érdekeinek szem előtt tartása vezette a feleket a megegyezés létesítésénél. Ez a magyarázata annak, hogy a kellemetlen incidenst győztesek és legyőzöttek nélkül simíthatták el: a gyár igazgatóságának nem kellett súlyos föltételek elfogadásával megalázkodni és a munkások megkapták méltányos kérelmük teljesítését.

A sztrájkmozgalom mai eseményeiről az alábbi tudósítást adjuk:

Az aradi munkások szakszervezeti bizottságának képviselőiben *Andrássi Gyula és Seilágyi Kiss István* ma délelőtt 11 órakor megjelentek a Weitzer féle vaggongyár igazgatóságánál, ahol *Müller Gyula* műszaki igazgató és *Jób Gusztáv* irodafőnök fogadták a küldöttséget.

A munkások megbízottai előadták azt a kérelmet, hogy az igazgatóság *vonja vissza az asztalosmunkások egy részével kötött fölmondást* és a főössleges munkaerők foglalkoztatásából származó költségtöbbletet inkább oly módon apassza, hogy az összes asztalosmunkások munkaidéjét *redukálja.*

Az igazgatóság az asztalosmunkások összességének elbocsátás előtt levő kartársaikért hozott áldozatát méltányolta és készséggel elfogadta ezt a megoldási módozatot. Ehhez képest visszavonta husz munkásnak elbocsátását, de az összes asztalos munkások napl munkaidéjét tíz órától nyolcra szállította le.

Azok a munkások tehát, akiknek nem kellett elküldéstől tartaniuk, elbocsátott társaik érdekében lemondtak keresményük egy részéről, csak azért, hogy ezek most a nagy munkahiány idején ne legyenek nélkülözéseknek kitéve.

Viszont a vaggongyár még a munkaidő redukálása mellett is humánus szempontoktól vezéreltetve jelentékeny áldozatot hoz, hogy munkásainak existenciáját biztosítsa. A gyárnak jelenlegi megrendeléseire és munkanyagához képest legalább *negyven asztalosmunkást* kellett volna elbocsátani, holott csak husznak mondtak föl, nem akarván fél évnél hosszabb idő óta alkalmazott munkásokat is kenyerüktől megfosztani.

A munkabérek új kifizetési módja változatlan marad, mert nem sérti a munkások érdekeit és a gyár vezetőségének sok fölösleges számítását megtakarít. A munkások ugyanis hetenként megkapják a munkabérüket, az ak-

kordmunkáért járó többletet azonban csak két-hetenként, mert a munkatöbblet után járó keresménynek hetenként való hozzászámítása igen terhes számítási művelet egy több száz munkással dolgozó vállalatnál. Megrövidülésről vagy a keresmény megszorításáról szó sem lehet és ez indította a munkásokat arra, hogy a régi bérfizetés visszaállítása, valamint *Wolf Gusztáv* elbocsátása iránti követelésüktől *elállottak.*

Igy tehát helyreállott a béke a vaggongyárban és az asztalosműhelyekben ma délután már meglegedetten dolgoztak a szorgos munkáskezek.

Beatus ille...

Akik holnap az Aradi Polgári Takarékpénztár közgyűlésén részt fognak venni, azoknak lehetetlen, hogy eszükbe ne jusson a horáciusi mondás, amelynek elejét a kép fölébe írtuk. Boldog Urtán Iván! Ha most főispán lenne, kegyetlen cikkeket kapna, a gyűléseken megtámadná, a jótékony alapítványait visszautasítaná, neki jelentéseket kellene tenni a kormánynak, tartani a hátát fölfelé és lefelé...

Igy azonban *Urbán Iván* csak takarékpénztári közgyűlésen elnököl. A jelen voltak általános helyeslése közben jelenti ki:

— Az elmúlt évi rossz gazdasági viszonyok dacára, az intézet minden üzletágban emelkedést ért el...

Boldog az, aki távol él a gondoktól és a politikától...

Drill bíró fegyelmi ügye.

(Fazekas főjegyző pöre a törvényszéken.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 20.

Drill Béla táblai bíró, a budapesti büntetőjárásbírószág vezetőjének ítélete, amely *Fazekas Ágoston* pestmegyei főjegyzőt tudvalevőleg hivatalvesztéssel és kéthavi fogházbüntetéssel sújtotta, márciusban a törvényszék felelősségi tanácsa elé kerül. A tanács elnöke, *Tóth Ernő* táblai bíró mentül előbb óhajtván az ügyet ítélet alá bocsátani, még ebben a hónapban akarta azt tárgyaltatni.

Egyéb körülmények miatt azonban a törvényszék már e hónap során nem foglalkozhatik a nagy port felvert esettel. Nevezetesen *Polónyi Géza* védő, azonfelül, hogy a jogi érvek egész sorával támadta meg a marasztaló ítéletet, felelősségében egyúttal *fegyelmi panaszt* is tett az eljáró bíró ellen. A védő *Drill* táblai bíró ellen, amint már jogorvoslatának a tárgyaláson történt bejelentése alkalmával jelezte, két okon tett följelentést. Az egyik panasza az, hogy a bíró *kész ítélettel* jött a tárgyalásra és minden tekintet nélkül a bizonyítás anyagára, azt olvasta fel. Panaszt tesz to-

vábbá amiatt, hogy a tárgyalóterem ajtaját mindjárt a tárgyalás megnyitása után *becsukták* és oda többé senkit be nem bocsátottak.

Zsitvay Leo kuriai bíró, a budapesti törvényszék elnöke, kézhez véve a fegyelmi följelentést is tartalmazó felelősségi ítéletet, *Drill* Béla táblai bírót *nyilatkozattételre* hívta fel. Ez a nyilatkozat elkészült és az aktákkal együtt ma került vissza a törvényszékhez.

Ami az előre elkészített ítélet vádját illeti, *Drill* bíró azzal védekezik, hogy a kérdéses papírlapon, melyről ő állítólag kész ítéletet hirdetett ki, csupán jegyzetek voltak. Ítélete tisztán *jogi meggyőződésének a kifolyása* volt s a vád megerősítése érdekében hivatkozik arra, hogy magának az ítéletnek szövegét, valamint megokolását a tárgyalást követő napokon — az ő jegyzetel alapján és utasítása értelmében — a jegyzője, *Reiner Aladár* dr. joggyakornok foglalta írásba. Ez, szerinte, az ítélet elkészültének igaz története.

Ami a másik vádat illeti, arra nézve konstatálja a nyilatkozat, hogy a terem teljesen tele volt már hallgatósággal s ezért csukatta be az ajtót, nem is ő maga, hanem *Sinay Gusztáv* büntető járásbírói irodavezető.

A fegyelmi ügy, táblai bíróról lévén szó, a Kuria fegyelmi tanácsát fogja foglalkoztatni.

Hadtestparancsnokok a politikában.

Az abszolutizmus réme.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 20.

Tele van a levegő az abszolutizmus hireivel. A békéről úgy beszélnek a politikusok, mintha már teljesen el volna ejtve. A hangulat mindenfelé pesszimista, elszántan várják az abszolutizmust és igen jellemzi a hangulatot az is, hogy mindenfelé hitelt adtak egy-két lap azon hírének, hogy az *összes magyarországi hadtestparancsnokok Bécsbe utaztak*, résztvevők azon a katonai tanácskozáson, amelyen előkészítik a *katonai uralmat Magyarországon.*

Hitelt adtak pedig ennek a híresztelésnek, annak dacára, hogy ma éppen *három cáfolat* érkezett reá.

(A hadtestparancsnokok konszignálása.)

A P. H. ma így adta elő a szenzációs ügylet:

A mai napon Magyarország hadtestparancsnoksági állomásain nagy mozgolódás keletkezett. A hadtestparancsnokok Bécsből sifrizott táviratot kaptak, melyben felsőbb parancssal felszólítják őket, hogy *szombaton jelenjenek meg Bécsben és katonai tanácskozás céljából a hadügyminisztériumnál jelentkezzenek.* Az értesítés aképen szól, hogy a *király elnöklésével* is lesz katonai tanácskozás.

Táviratot kaptak a következő hadtestparancsnokok: gróf *Üxküll-Gyllenband* Sándor lovassági tábornok, a budapesti hadtestparancsnok; báró *Steininger* Károly tábornokszernagy, a pozsonyi hadtestparancsnok; *Puchner* Ede tábornokszernagy, a kassai hadtestparancsnok; bayersheimi *Schweitzer* Lajos lovag tábornokszernagy, a temesvári hadtestparancsnok és kisdemeteri *Gaudernak* József altábornagy, a nagyszombati hadtestparancsnok. Egyidejűleg báró *Fejérváry* Géza miniszterelnök szintén sifrizott táviratban kapott utasítást, hogy nyomban utazzék Bécsbe.

Fejérváry nyomban csomagoltatott s dél-

után 5 órakor Bécsbe utazott. A vonattal ment az öt hadtestparancsnok is.

A meghívás annál nagyobb feltűnést fog kelteni, mert a jelentés szerint báró Fejérváry Gézának is részt kell vennie a katonai tanácskozáson. Míg csupán báró Fejérváry utazásáról volt szó, félhivatalosan azt adták hírül, hogy a miniszterelnöknek holnap a Burgban az udvari bálon kell résztvennie. A hadtestparancsnokok fölvonulásának is ezt fogják okul adni, mihelyt a hír elterjed. Ezzel szemben azonban tény az, hogy a katonai tanácskozást szándékosan éppen azért tűzték ki az udvari ünnepély napjára, hogy a teljes számban való megjelenés ne legyen annyira feltűnő.

A katonai tanácskozás céljait a következőket mondják:

1. Meg kell beszélni az *esetleges mozgósítás* alkalmára szükséges teendőket, amennyiben a mozgósítás általános lenne és más katonai intézkedéseket is vonna maga után. A mozgósítás indokául a szerb-bolgár katonai egyezményt emlegetik.

2. Ugyancsak a mozgósítással kapcsolatosan az *ujoncozás* kérdése körül szóba, avagy, ha a mozgósítás elmarad, erre az eshetőségre az a kérdés, hogy miképpen lehetne az ujoncokról gondoskodni s az elmaradt második évfolyartól is pótolni.

3. Más értesítés jelenti, hogy a katonai tanácskozás leginkább a *magyar válsággal* van összefüggésben. Bécsben most az *abszolutizmusra* gondolnak és pedig olyanra, amelyben a katonaságnak legnagyobb szerepe lesz.

4. Ehez a jelentéshez csatolják azt, hogy a király a hadtestparancsnokoktól jelentést kér az ezredeknél szerzett tapasztalatok felől, mert nyugtalanító jelenségek mutatkoznak és kérdés, hogy *mennyiben lehet az abszolutizmust a fegyveres erőre alapítani.*

Bécsből a következő értesítés érkezett: Bécsi politikai körökben a magyar helyzet fejlődése elé nagy aggodalommal tekintenek. Arra az esetre, ha nyolc tíz nap alatt meglepő békés fordulat nem következik be, akkor *nagy komoly eseményekre kell elkészülni.*

Eddig tartott a P. H. híre. És most következnek a — *cáfolatok.* Van ebből a fajtából három is, és nem kevésbé mulatságosak azok az ellentmondások, amelyek pl. *Üxküll* tábornak nagy holléte körül találhatók bennük.

(I. cáfolat.)

Allítólag jól informált helyről jelentik:

Néhány hadtestparancsnok csakugyan Bécsbe utazott, hogy részt vegyenek a ma esti udvari bálon. De hogy milyen tanácskozások folytak ma Bécsben, arra nézve álljon itt az a tény, hogy gróf *Üxküll-Gyllenband* budapesti hadtestparancsnok ma délből végig kocsikázott a Kossuth Lajos-utcán, nem kis meglepetésére az ott sétáló pesszimisztikus hangulatu képviselőknél.

(II. cáfolat.)

Egy koalíciós estilap jelenti:

A helyzet elég félelmes, ha a riasztó hírekkel nem is akarják még ijesztőbbé tenni. Bécsi tudósítónk jelenti telefonon, hogy az a közlés, hogy a magyarországi hadtestparancsnokokat sifirozott táviratban a király elnöklésével lefolytatandó katonai tanácskozásra hívták meg, *tisztára a fantázia terméke.* A mai udvari bála néhány magasabbrangú katonatiszt természetesen Bécsbe utazott ugyan, de a hadtestparancsnokok közül mindössze gróf *Üxküll-Gyllenband* Sándor budapesti és báró *Steininger* Károly pozsonyi hadtestpa-

rancsnokok időznek eddig Bécsben. Annyit viszont biztosra mondanak, hogy báró *Fejérváry* Géza tegnapelőtt este Bécsből történt hazaérkezése után hosszasan beszélgetett *Üxküll* hadtestparancsnokkal.

(III. cáfolat.)

Bécsből táviratozzák:

A tőzsdén ma a legkalandosabb és ellentmondóbb budapesti hírek keringtek. Egy verzió azt újságolta, hogy a legközelebbi napokban *királyi manifestum* fog megjelenni, melyben a korona rendíthetetlen álláspontját hangoztatva, fölszólítja a magyar nemzetet, hogy tartsa azt tiszteltben. Egy másik híresztelés szárnyra vette a magyarországi *hadtestparancsnokok bécsi utazását* és ahhoz a legkalandosabb kombinációkat fűzte. Az udvarhoz közelálló körökben a leghatározottabban *tagadják az abszolutizmus bekövetkezéséről szóló híreket.*

Zsúr-témák.

A tánc.

Nincs ma aktuálisabb társadalmi kérdés, mint a tánc, melynek van éppen annyi ellensége, mint hive, barátja, hódolója. A fiataloknak ezt a mulatságát, mely különösen farsang idején jön leginkább alkalmazásba, a legkülönbözőbb szempontból kárhoztatják azok, kik esküdt ellenségei neki.

Hol az erkölcs ütközik meg azon, hogy a zene hangjai mellett két test összesimul, hol az esztétika akad fenn, amiért a test lengése nem mindig alkalmas például a lefotografálásra, hol pedig az egészségi szempont szól a tánc ellen. Nem is telik el hosszabb idő anélkül, hogy vagy a moralista, vagy az esztétikus, vagy az orvos fel ne szólaljon az ártatlannak hitt mulatság, az édes gyönyörűségek e kultusza ellen s a szegény tánc ne lenne kénytelen egynéhány hadjáratot kiállani jóhiszemű, vagy kevésbé jóhiszemű oldalról. A táncban azonban nem fognak e támadások: mindig csak győzedelmeskedik felette, bárhonnai is támadják meg.

Legujabban megint ellensége akadt a táncnak, új ellenség, a vallás. Massachusetts állam püspöke, William Stang irányította ezt a fegyvert ellene s bár a biblia nem igen támogatja a harcot, a püspök a táncot mégis az egyház parancsaival összeegyeztethetetlennek jelenti ki és szigorú büntetéssel szándékozik sújtani. Ami pedig a legcsodálatosabb a dologban, nemcsak az amerikai cake walket számítja az erkölcstelen táncok közé, hanem az Európából odaszármazott táncokat is, a keringőt, az édes valcert, amely — legalább azt hittük — nemcsak Strauss tette halhatatlanná, de maga is halhatatlan. Sőt illedelmes is. És táncolták és táncolják az egész világon, vidám ifjak, akik még tudatával se bírnak az erkölcstelenségnek, szemérmes hölgyek, kiknek arcát sikamlós szó hallatán bíborpiros fújja át. A főpap pástori levele azonban a keringőt sem kíméli, sőt sajnálatát fejezi ki azért, hogy ez a tánc mindinkább terjed s ezért fölszólítja kerületének minden hívőjét, hogy nemcsak részt ne vegyenek benne, hanem kerüljenek minden olyan mulatságot, melyen ennek az „ördögi” élvezetnek hódolói vannak.

Szegény tánc! Eddig ott volt mindenütt, a berkekben, a ligetekben, még a Hades birodalmában is. A pogányok és hívők egyaránt táncol fejezték ki a hódolatukat s nemcsak az aranyborjú körül lehetett táncosokat látni, de bejutott a tánc a templomokba is. Az esztétika kultuszát csínált belőle, a művészet minden irányban kifejlesztette s ma már a tánc minden érzelmet ki

fejezésére is alkalmas. Hatáza, varázsa csodálatos. Hogy pedig az újabb időben táncolva mulat az ifjuság és meglelt kor, hogy a tánc csakugyan otthon van a báltermek parkettjén, mint a falusi korcsmák mestergerendái alatt s hogy mind a sok tánc közben nem pusztult ki az erkölcs, nem halt ki a szemérem, ezt még azt se tagadhatja, ki a tánc ellen meglehetősen ügyesen szokta irányítani a józólást, az egészséget, az erkölcsöt, szóval mind azt, minek a tánc úgy sem ellenséges.

A massachusettsi farsangolónak azonban még a vallás is tiltja a táncot. És mégis mindenütt vig a farsang és táncolják nemcsak a keringőt, a polkát, a hóbertos cake walkot, a lehetetlen figurákkal dolgozó kákapót, a bosztont, sőt a táncnak napról-napra támadó furcsa változatait, nevetségesebb fajait is és az erkölcs még sem pusztul el, nem vesz ki a vallásos érzés, nem romlik meg az esztétikai ízlés. Csak a tánc ellen folyik a küzdelem az erkölcs, a vallás, az esztétika örve alatt...

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A gésák, operett. Este: Parasztzivek, népszimű. (Páros bérlet.)
Hétfő: Vén leányok, szimű. (Páratlan bérlet.)
Kedd: Tiszt urak a zárdában, operett. (Páros bérlet.)
Szerda: Hajdúk hadnagya, operett. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Vén leányok, vígjáték. (Páros bérlet.)
Péntek: A titok, szimű. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Bohém szerelem, operett. Bemutató előadás. (Páros bérlet.)

Parasztzivek.

— Bemutató előadás. —

Annak a népsziműnek, melyet ma mutatott be az aradi színház, már a születése is olyan érdekes volt, hogy napokon, sőt heteken át foglalkoztatta a közvéleményt. A darab eszméjét, eredeti anyagát tudvalevőleg Balassa Armin dr., a vidéki hírlapíródalom egyik büszkesége szolgáltatta. egyfelvonásos sziművével, amelyhez Szalóki Elemér még két felvonást ragasztott olyanformán, hogy az így létrejött három felvonásnak a harmadik felvonása a Balassa műve; az első két felvonást pedig Szalóki írta. Természetes, hogy a drámai cselekvés megindítása adott, sőt már kidolgozott tárgy mellett korántsem kíván tulnagyi írói készséget: Szalóki azonban mégis magának követelte a babér és a tantiémek javarészét, amiből aztán hatalmas kavarodás támadt. A Nemzeti Színházban már folytak a darab próbái, mikor Balassa Armin szerzői jogára való hivatkozással tiltakozott az előadás ellen. Hetekig tartó vita után végre is Szalókinak kellett engednie s így került színre a Nemzetiben a *Parasztzivek*.

Annyi bizonyos, hogy Tóth Ede óta kevés magyar író tudott olyan mélyen belenézni a néplélekbe, mint Balassa Armin. Azok a színpadi rekvizitumok, amelyek nélkül népsziművet eddig nem is álmodtak: a lobogós ingujj, a fokos, a pörge kalap ezt a darabot sem néplesebbé, sem jobbá nem tennék, amint hogy a népszimű jóságát bajosan lehet függővé tenni egy két népies kiszólástól.

Az a municiózusan komoly megfigyelés, a mely az utolsó betűig magyarrá teszi a Parasztziveket, a festésnek az a finoman árnyalt módja, amely a szereplők minden szavában, minden mozdulatában megnyilatkozik: az ennek a darabnak a főerőssége. Hallatán érezzük, hogy ez a mi levegőnk, a mi vérünk. A magyar paraszti komolyan is kedélyes és kedélyesen is komoly természete át át minden mondaton. Be talán többet, jobbat nem is lehet mondani egy sziműről, mintha azt mondjuk róla: igazi magyar.

A dramaturgnak be kell hunyia a szemét ennél a darabnál. Amíg a lelkünkbe árad a mi világunk lehelle: ki gondol arra, hogy vaskalapos szabályok tíródnak meg ez alatt a három felvonás alatt. Nincs időnk észrevenni, hogy a harmadik elé toldott két felvonás mintha ráfeküdnék a darab javára: a harmadikra? Hogy bizony érezhető valami szakadozottság a koncepcióban s mintha az igazi magyar levegőbe is csak a harmadik felvonás vinne bennünket. De ki keres kicsinyes kifogásokat, mikor érzi azt az igazi művészi gyönyörűséget, amely csak ritkán adatik a francia vígjátékok és angol operettek által szinte prostituált színpadok nézőinek.

Ennyit a darabról. A szereplőkről, különösen H. Novák Irénről, szintén csak a legjobbat mondhatjuk. A kitűnő művésznő nap-nap után újabb és újabb oldaláról mutatja be magát s mindig olyan művészettel, amely magasan kiemeli alakítását. Méltó partnere volt Hunyady József; ahogy ő magyarul beszélni tud, azt gyönyörűség hallgatni. Mellettük Keszler, Bácsné és Várnay kértek oroszlanrészt az est sikeréből. Benkőné, Borbély és Marházy kisebb szerepekben tettek ki erősen magukért. A rendezés mintaszerű volt, taps már szinte sok is hangzott.

Valósággal meglepte a közönséget a gyönyörű napfényes arató-diszlet, amelynek hatását fokozza, hogy a napsütést reflektorokkal tényleg utánozzák, a színpadon levő bográcsban pedig gőzölög a gulyás: . . . A teljes siker kísérté a mai bemutatót s a darab remélhetőleg még sok telt házat fog hozni Szendreynek, aki igazán bőkezűen halmozza el a publikumot az új darabok egész csapatjával. (—ab.)

* A jövő hét műsora rendkívül érdekesen és változatosan van összeállítva. A múlt héten szenzációs sikerrel bemutatott és zsufolt házak előtt adott kitűnő vígjáték: a Vén leányok kétszer, hétfőn és csütörtökön kerül színpadra. Kedden ugyancsak a múlt héten felelevenített pompás operette: Tiszt urak a zárdában, szerdán pedig a Hajdúk hadnagya kerül színpadra Hunyadyval a címszerepben. A hét végére két premier esik. Pénteken Pierre Veber A titok című színművét adják, amelyet ez a társulat még nem játszott Aradon. — Szombaton mutatja be a színtársulat a Bohémszerelmek operettjét, melyet a kiváló zeneszerző Henry Herblay, a Fecskefészkek szerzője írt. A Bohémszerelmek már hetek óta készül a színház énekes személyzete. Az operette nemrégiben került színpadra a Magyar Színházban s azóta már igen sok helyütt a vidéken is olyan rendkívül sikert aratott, hogy pl. Szegeden már 6 szor adták. Hihetőleg nálunk is igen nagy sikere lesz.

* Műttermüller-hangverseny. Műttermüller József aradi zenekonzervatóriumi igazgató-tanár, Weichhart Auróra ének-tanár és Műttermüller Lengyel Erzsébet zongora-tanár január hó 21-én, vasárnap délután 5 órakor a Fehér Kereszt nagytermében tartandó hangversenyének műsora:

1. Goltermann G.: „Gordonka hangverseny” a-moll Műttermüller József. 2. Beethoven: „Ah perfido” hangverseny a-moll Weichhart Auróra. 3. Svendsen: „Hangverseny” d-dúr Műttermüller József. 4. Nevin: a) „Vor Tagbeginn” b) „Im Zwielt” c) „Un vieille” Weichhart Auróra. 5. Goltermann J.: „Cseh ábránd” Műttermüller József. 6. a) Medveczky Zs.: „Fényes éj” b) Tschaiowsky: „In wogenden Tanze” c) Jensen: „Am Ufer des Flusses, des Manzanares” d) Abrányi: „Magyar munda” Weichhart Auróra.

Helyárak: 6, 5, 4, 3 és 2 korona. Jegyek előre válthatók: Ifj. Klein Mór könyvkereskedésében és este a pénztárnál.

* Kneisel A. második hangversenye. A zseniális hegedűvirtuóz második koncertje iránt, melyet a művész f. hó 28-án vasárnap délután 5 órakor a Fehér Kereszt-szálloda nagytermében rendez, nagy érdeklődés mutatkozik. Már is tömegesen folynak előjegyzések a jegyekre. A

hangversenyre a művész fényes programot állított össze. Többek között előadja saját szerzeményű új Tarantelláját oly tüneményeszerű gyorsasággal, hogy a 216 taktusból álló művet másfél perc alatt végigjátssza. Ezenkívül egy ugyanevezett „Monocord” a la Paganini féle hegedűn, melyen csak egy hur van, „Mózes Ábrándját” is felvette műsorába. Így adta ezt elő Paganini ezen speciális hegedűn. Zenekedvelő közönségünk bizonyára nem fogja elmulasztani az alkalmat, hogy Kneiselt meghallgassa. Jegyek Ifj. Klein Mór könyvkereskedésében kaphatók.

* Színészet Battonyán. A héten Halmai Jenő színiigazgató társulata érkezett Battonyára. Bemutató előadásaként az Aranyvirág került színpadra. Közönség elég szép számban jelelt meg és a meglehetősen sikerült előadást meglelégedéssel fogadta.

Az aradi Anonymus-szobor.

Valahogy erről meg ne feledkezzünk. Ha aradi nagyságok sorra kerülnek az ércebe öntésnél, akkor állítsunk szobrot neki, a nagy ismeretlennek: hadd legyen a főváros mintájára nekünk is Anonymus-szobrunk. Szobra annak a valakinek, aki a névtelen levelek küldözgetésében találja állandó, nemes szórakozását. Aki ezt a mesterséget oly nagy tökéletességre vitte, hogy már nem is írja a névtelen leveleket, hanem a lapokból kivágott betűket ragaszt egymás mellé s úgy csinálja meg a lehető leggyávább módon azokat a gorombaságokat, a melyekkel valamely barátját, haragosát, vagy más valakit meg akar sérteni. Olyan nagy az ő szerepe már a mi közéletünkben, hogy megérdemli a szobrot, a melynek tervezetét mi, ime, előre elkészítettük.

Megrajzoltathattuk volna a titokzatos férfinak élethű arcképét is, de nem tesszük, mert egyrészt még várunk vele egy kis ideig, másrészt pedig, mert ebben a képes rovatban ugyanis találkozott vele a közönség nem egyszer.

Leányrablás Ottlakán.

(Elitelt szerelmesek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 20.

A törvényszéki tárgyalások szürke lopási és súlyos testi sértési esetei közé hébe-hóba egy-egy érdekes és pikáns ügyecske is belekeveredik. A törvénynek azonban nincs érzéke a pikantériák iránt, sőt a paragrafusokban a szerelemről, mint enyhítő körülményről ugyancsak kevés szó esik. Mindezeknek konstatálása pedig abból az alkalomból szükséges, hogy az aradi királyi törvényszék ma egy leányrablással esettel foglalkozott.

Brat Nikolaj szívében ugyanis gyöngéd érzelmek támadtak Argyelán Szavéta iránt. A leány Ottlakán lakott és igen mérsékelt szépségnek örvendett, amint azt a mai tárgyaláson konstatálni lehetett. A szerelem azonban súlyos szembajban szenved s az apróbb fogyat-

kozásokat nem igen veszi észre: Brat Nikolaj tehát halálosan, sőt mi több, komolyan szerelmes volt a leányba. Ez azonban az általános női recipe szerint igen ridegen bánt udvarlójával, úgy, hogy ez végső elkeseredésében nagyszabású merényletre határozta el magát. Megbeszélte Brat Péterrel és Györggyel, valamint Csernak Péterrel és Bogye Makure nevű pajtásaival, hogy a leányt a legelső kínálkozó alkalommal el fogják rabolni.

Ez az alkalom csakhamar meg is érkezett. Az imádott Szavéta 1908. december utolsó napján anyjával szekéren Székudvarra indult. Megneszelték ezt az összeesküvők és gyorsan befogva, az Argyelánék szekere után vágattak. Mikor utólérték a szekeret, Brat Nikolaj rákiáltott az asszonynépre:

— Megálljatok, mert különben baj lesz!

Erre a barátságos felszólításra a megrémült asszonyok megállították a lovakat, mire a szerelmes legény két társával odarohant, lehuzta a kocsiról Dulcsináját és annak minden sikoltása dacára is felrakta saját kocsijára. Azzal, amint a költők mordanak, vad vágatással tüntek a mindent elnyelő messzeségbe. Az elrabolt leány azonban, mikor a reá zuduló csókok hatása alatt magához tért, kijelentette, hogy ő nem lesz a Brát felesége, et si fractus illabatur orbis. Ezt valószínűleg nem így fejezte ki, de ez mellékes. A fődolog az, hogy Szavéta egy napl házasságot után hazakerült az anyjához és a leányrablókat feljelentette a törvényszéknél, ahol „házasságkötésre irányuló célzattal” történt személyes szabadság megsértése miatt ma vonták őket felelősségre a Köller János elnöklése alatti vádtanács.

A bizonyítási eljárás befejeztével a bíróság a szerelmes legényt hat havi börtönnel, bűntársait pedig egyenként egy havi fogházzal sújtotta. Az ítélet jogerős. Mindezekből pedig konstatálható, hogy a szerelem igen veszélyes dolog.

Diákok bünszövetkezete.

(A „stikli-klub” bünel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 20.

Napok óta különös eseményről suttognak a szegedi középiskolák alsóbb osztályainak növendékei. Rottenetes bűnököt emlegettek, amelyeket a társaik követtek el hónapokon keresztül. Nem közönséges diáksínyekről beszéltek, hanem komoly bűncselekményekről, amelyeknek végzetes következményeik lesznek azokra, akik meggondolatlan gyerekes könnyelműséggel bűnbe keveredtek s akiket talán csak szánandó pajkosságból, vagy romantikus hajlamuktól sarkalva a bűnbe követett sok fiatal lélek.

Az összes szegedi középiskolák növendékei egy részéből ugyanis formális bünszövetkezet alakult, amely hónapokon át működött és temérdek bűnös dolgot követett el. Ezek között vannak olyanok, amelyek csak a megszokott diáksínyek keretei között mozognak, de vannak olyanok is, amelyek egyenesen a büntető törvénykönyv paragrafusaiába ütköznek.

Az érdekes eseményről, amely alkalmasint országsszerte feltűnést fog kelteni, ezt a részletes tudósítást adjuk:

Az utóbbi hetekben az egyik szegedi állami fiúiskola tanárai közül többen arról értesültek, hogy az intézetben néhány diák lopásokat követett el. Az egyik tanár hivatalos jelentést tett az igazgatónak, aki nyomban megindította a vizsgálatot. Kiderült hamatosan, hogy itt egy jól szervezett diákbünszövetkezet működik, amely az összes szegedi középiskolák növendékei közül választotta össze a tag-

jait a hónapok óta folytonosan lopásokkal meg egyéb bűnös cselekedetek elkövetésével foglalkozik. Azt is megállapították, hogy formális klubot alakítottak, amelynek megteremtésében, egy ismert szegedi ügyvédnek és egy ismert mérnöknek bízhattak rossz fiú buzgólkodtak legjobban. A diákok valóságos hűségfogadalmat tettek egymásnak, hogy nem árulják el társaikat, akármilyen veszedelem fenyegetné is őket.

Az imént említett klubot a diákok „stikli klub”-nak nevezték el. Ez formális klub volt, amelynek elnököt, jegyzőt, pénztárost is választottak. A stikli-klub tagjai azt tűzték ki maguknak célul, hogy minél több gonoszsgot kővessenek el. Arról azonban megfellebbezték, hogy olyan cselekedeteket ne vigyenek véghez, amelyek miatt nemcsak az iskola, hanem a büntetőbírósg törvényeivel is meggyűlik a bajuk. A speciális klubnak két székhelye is volt. Az egyik az említett ügyvéd lakásán, a másik pedig a mérnök házában.

Ime, egy példa arra, hogyan teremtette meg a bűnt a társával a két apró gonosztevő:

A mérnök fia egyszer elhatározta, hogy léghajót fog készíteni. Összeült az ügyvéd fiával s összeróttak egy primitív, léghajóformájú tákolmányt. A stikli klub tagjait kihívták a Tisza partjára és bemutatták tanulmányukat. Azonban nem sikerült a léghajóval való kísérletezés. Ekkor a mérnök fia kiadta a parancsot, hogy pénzt kell keresni. Az egyik diák megkérdezte:

— Mennyi kell ahhoz?

— Legalább száz pengő, — mondta a vezér.

Azután azt a parancsot adta ki, hogy ott-hon mindenki pénzt kérjen. Ha nem adnak, hát „szerezni kell”.

Ezzel szétszórtak a klub tagjai és néhány nap múlva tömérdek adományt hoztak a klub vezetéséért. Az egyik aranygyűrűt hozott magával, amelyet a nővérétől lopott; sokan értékes könyveket, mások drágább levelezőlapokat vittek. Ezeket mindnyájan lopták a szegedi könyvkereskedésekből, amelyeket csapatosan látogattak és egymásnak átadogatták az elloptott tárgyakat. Ezeket a klub vezetősége értékesítette ismerősei körében, azonban a befolyt pénzből nem építettek léghajót, hanem dohányt, persegőt vásároltak és éjszakákon át részegkedtek.

A klubnak volt egy közös fütty-jele, amely ha esténként a tag lakása előtt fölhangzott, a stikli-klub tagjának okvetlen ki kellett jönni. Ilyenkor valamennyien összejöttek és éjszakákon át az utcán barangoltak és ha magános nőt láttak, szó nélkül megtámadták, bántalmazták. Arról, hogy erőszakot tettek volna el tőlük valamely tárgyat, nem tudni biztosat.

Az egyik állami fiúiskola igazgatója megindította a vizsgálatot. Kiderítette, hogy sok lopást követtek el a klub tagjai, akik több mint harmincan lehettek. Az ő intézetében körülbelül hatot derített ki eddig. Csaknem valamennyien az alsóbb osztályok növendékei. Valamennyien beismerik a lopást s azzal védekeznek, hogy az ügyvédnek minden szegedi középiskolából kitiltott fia s a mérnök fia biztatják föl őket a bűncselekmények elkövetésére.

Az igazgatónak tudomása van arról is, hogy a stikli-klub ülésein jegyzőkönyveket vezettek, amelyekben följegyezték, hogy kinek milyen szerepet szánt a vezetőség. Ezeket az iratokat azonban eddig nem sikerült kézrekeríteni.

A fiúk megvallották, hogy a bandának minden szegedi középiskolából voltak tagjai. Az igazgatók már vizsgálatot indítottak és gyakran tanácskoznak a szomorú szenzáció fölött. A

napokban az is kiderült, hogy csupán egy állami iskolából 22 növendék volt tagja a szövetségnek. Hogy ezeknek milyen részük volt a bűncselekményekben, azt a további kutatás fogja kideríteni. Az egyik intézetben már a napokban összeülnek a tanárok és döntenek a büntetendő fiúk sorsa fölött. Ha a fegyelmi alapon megindított vizsgálat befejeződik, akkor alkalmasint a rendőrséghez teszik át az ügyet.

Kristóffy és Rudnay.

A belügyminiszter lemond?

(A kaszinó-állás következményei.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 20.

Az az ismeretes indítvány, amely Rudnay Béla főkapitánynak az Országos Kaszinóból való kizárását célozza s amelynek sorsa csak e hó 22-én, a kaszinó választmányának hétfői ülésén dől el véglegesen, a mai napon elsőrendű politikai szenzációnak adott életet. Maga a kizáratási indítvány teljesen háttérbe szorult, azok mögé az események mögé, amelyekről eddig csak néhány beavatott személyiségnek volt tudomása, de ma Rohonczy Gida és Vojnits Sándor nyilatkozata folytán a napirendre kerültek.

A nyilatkozat ugyanis azzal az újsággal lepi meg a közönséget, hogy a kormány, helyesebben: Kristóffy József belügyminiszter az Országos Kaszinóból való kilépésre akarta rábírní Rudnay főkapitányt, aki miután semmi áron sem volt megnyerhető ennek a tervnek, konfliktusba keveredett a belügyminiszterrel. A máig rejtve maradt kulissza-titok kipattanása azután annyira kiélezte a belügyminiszter és a főkapitány között támadt ellentéteket, hogy mind a ketten kabinetkérdést csináltak az afférből. Egy alább közölt bécsi távirat szerint, amely természetesen csak a kombináció jellegével bírhat, a konfliktus akként nyer elintézését, hogy Kristóffy József belügyminiszter a jövő hét végén megváltik tárcájától.

Az itt következő tudósítás részletesen ismerteti Rohonczy és Vojnits nyilatkozatát s a hozzá fűzött kombinációkat.

A nyilatkozat.

Rohonczy Gida és Vojnits Sándor a budapesti megyeházán, Laszberg Rudolf gróf főispán helyettes beiktatása alkalmával történt események elbeszélésével kezdik nyilatkozatukat, amely Rudnay főkapitány előadásán alapul:

(A pesti megyeházán.)

November 24-én délelőtt Rudnay hivatalában foglalkozván, 11 óra után Selley miniszteri tanácsos Kristóffy belügyminiszter nevében és megbízásából telefonon azt a rendeletet közölte vele, hogy magával véve kellő számú karhatalmat és tisztviselőket, menjen azonnal a vármegyeházára és az ott lévő csendőrség fölhasználásával távolítsa el a megyeházáról a tisztviselőkn kívül mindazokat, akik nem odavalók s állítsa ott helyre a személybiztonságot s a közrendet.

Rudnay eme rendeletet véve, még külön megkérdezte, hogy vajon célszerű lesz-e az, ha ő személyesen megy ki? Amire rögtön azt a választ kapta, hogy ő főkapitányi tekintélyével biztosabban állíthatja helyre a rendet, ennélfogva személyesen menjen. Így történt aztán, hogy ott megjelenvén, követelt eljárásért utólag öt becsületében megtámadták.

(Tárgyalások a kilépésről.)

Kristóffy belügyminiszter január hó 2-án délelőtt magához kérette Rudnayt és tudtára adta, hogy Kaffka miniszteri tanácsostól, valamint más oldalról is értesült, hogy a kigolyózási ügy az Országos Kaszinóban rosszul áll és Kaffka fölemlítette, hogy Lisznyay Damó Tihamer választmányi tag Kristóffyval hajlandó tárgyalni az ügy békés kiegyenlítése végett. Azt a kérdést intézte tehát Kristóffy Rudnayhoz, hajlandó-e a békés kiegyenlítéshez hozzájárulni? — Erre a kérdésre Rudnay azt válaszolta, hogy ha egyéni sérelme nélkül történhetik meg a békés megoldás, akkor nincs ellene kifogása.

Január 5-én délelőtt újból hívatta Kristóffy Rudnayt és közölte vele, hogy kész a békemegállapodás és pedig oly föltétellel, hogy a választmány az indítványt egyelőre leveszi a napirendről, viszont Rudnay megígéri, hogy 2—3 hét alatt kilép az Országos Kaszinóból.

Rudnay ezt a megegyezőst Kristóffyval szemben azonnal fölhaborodással és megbotrányozással visszaütötte. Kristóffy erre azt válaszolta, hogy miután ő már szavát lekötötte az ily irányú megállapodás mellett Lisznyay irányában, így lehetetlen azt most már visszautasítani. Rudnay megmaradt álláspontja mellett.

Ugyanaznap este az összes miniszterek jelenlétében történt bizalmas megbeszélés, Kristóffy által újból elfogadásra ajánlatván a fenti egyezség, Rudnay, ki szintén jelen volt, azt ismét megbotrányozással utasította vissza. Az összes jelenlevő miniszterek, Kristóffyval szemben, Rudnay fölfogását osztották és Rudnaynak igazat adtak. Másnap közölte Rudnayval, hogy a békétárgyalásokat Lisznyayval más alapon folytatja és egy két nap múlva azt is közölte, hogy Wekerle Sándor dr.-nak, mint az Országos Kaszinó igazgató-elnökének tudtára adta, hogy a kaszinót a bezáratás veszélye fenyegeti.

(Fejérváry beavatkozása.)

Ezeket a purpalákat Rudnay főkapitány január 7-én közölte Rohonczyval és Vojnitscsal, akik előtt írásba foglalta, hogy visszautasította a belügyminiszter ajánlatát. A levél egyik példányát rögtön fölvitte Fejérváry Géza báró miniszterelnökhöz, aki ugyanaznap este nyolc órára magához hívatta a főkapitányt. Ekkor Rudnay fölment a kormányelnökhöz, hogy a miniszterelnöknél benn vannak Kristóffy, Kaffka, Lisznyay és a szélső sarokszobába vonulva várta távozásukat. Egy idő múlva ők megtudván, hogy Rudnay ott van, behívták megukhoz, Rudnay azonban kijelentette, hogy a fenti urakkal nem kíván semmi tárgyalásban részt venni. Így azután hozzá jöttek Fejérváry báró és Kristóffy és Fejérváry báró sajátkezőleg a következő szöveget vetette papírra:

„Mivel ez ügy politikai vonatkozással bír, leveszik a napirendről. Viszont Rudnay főkapitány magának cselekvési szabadságát. A kaszinóval, mint olyannal szemben, ha kilépne, a választmány fenti határozatával szemben kilépését közelebbről nem indokolja ugyan, főkapitány magának azonban egyes személyekkel szemben cselekvési szabadságát.”

Az így megfogalmazott szöveget Rudnay készen nyilatkozott elfogadni, de Lisznyay kifogásolta az első pontot és nem fogadta el. Erre Rudnay is elejtettnek tekintette eme javaslatot, Fejérváry bárónak fönt közölt sajátkező szövegét azonban önmaga fedezésére rögtön elkérte.

(A rendőrtisztok és a kaszinó.)

Január 9-én volt az Országos Kaszinó választmányi ülése, mely a kizáró indítványt a napirendről levette. Ezután folytatódott a mindenféle hamis híresztelések. Majd január 16-án

reggel ismét magához kéréte Kristóffy Rudnayt és közölte vele a kormány kitélési rendeltetéseit, melynek elolvasása után Rudnay azonnal kijelentette, hogy *kénytelen volna ily körülmények közt állásáról lemondani*, mert a kaszinóból ki nem lép.

Január 17-én este a miniszterelnök közölte Rudnayval, hogy a Bécsben időzése alatt Kristóffy által vele megbeszélte kormányrendeletet a Kaszinóból való kilépést illetőleg ő is a maga részéről célszerűnek tartja, de kiadványozás előtt, az ő nézetét is ismerni kívánja. Együttal közölte Rudnayval, hogy a kaszinói ügy sima elintézése végett beszélvén Kaffkával, Kaffka utalva a francia gyakorlatra, fölvetette az eszmét a *rendőrségi tisztviselőknél a kaszinókból való kitélés kitélése névű*; a miniszterelnök erre kijelentette, hogy ez eszmével foglalkozni fog és megbizta Kaffkát, hogy miután ő Bécsbe utazik, fogalmazza meg a rendeletet. Rudnay tisztelettel bár, de határozottan kijelentette, hogy még ha elvileg a jövőre nézve helyeselni is lehetne azt, hogy a rendőrségi alkalmazottak kaszinók tagjai ne legyenek, de *az adott viszonyok között az célszerűnek nem tartja* és a saját személyére nézve ez esetben *kénytelen volna lemondását benyújtani*. A miniszterelnök, méltányolván Rudnay indokait, a rendelet kiadásától eltekintett.

Kristóffy lemond.

Ez a bő kivonata Rohonczy és Pojmits nyilatkozatának, amely ma általános szóbeszéd tárgyát képezte a főváros politikai köreiben, sőt a bécsi irányadó köröket is foglalkoztatta.

Mint Bécsből táviratozzák, a Rudnay-Kristóffy afférből kifolyólag Bécsben határozottan tartja magát az a hír, hogy *Kristóffy megbukott*. E hír szerint a belügy-miniszter már be is nyújtotta lemondását, sőt Fejérváry Géza báró miniszterelnök már magával is vitte Bécsbe a lemondó levelet és a király elé terjesztette azt.

Bizonyosnak látszik, — mondja tovább a bécsi tudósítás — hogy a király *elfogadja a lemondást*, de ez csak a jövő hét vége felé jut majd a nyilvánosságra.

Rudnay nyilatkozik.

Az affér ügyében tudósítók ma este fölkereste Rudnay Béla főkapitányt, aki arra a kérdésre, hogy milyen álláspontot foglal el az öt védő okirattal szemben, kijelentette, hogy távol áll annak megszerkesztésétől és közlésétől, de *semmi oka sincs megcáfolni annak tartalmát*.

— Most már remélem, — mondta a főkapitány — senkisésem fog a jövőben azzal vádolni, hogy kompromisszummal megakadályoztam a kigolyozási indítványt. Ezt az indítványt személyes sértésnek néztem és nem türtem, hogy személyes becsületemmel politikai experimentumokat csináljanak.

Arra a kérdésre, hogy beadta-e már lemondását, Rudnay ezt válaszolta:

— Eddig még semmiféle lépést sem tettem. Mindenekelőtt bevárom, hogy Fejérváry báró miniszterelnök haza érkezék Bécsből s akkor megtörténik a döntés, jobbra, vagy balra. A kaszinó-ügy óta igen meglazult a Kristóffyhoz való viszonyom.

Végül kijelentette a főkapitány, hogy az ellenzéki lapoknak az a híre, mintha őbelügyminiszternek volna kiszemelve,

teljesen alaptalan. Különben — mondta — nem is fogadná el ezt az állást, mert *nem vágyódik arra a dicsőségre, hogy Kristóffy utódja legyen*.

Politikai körökben mindenütt élénken tárgyalják ezt az ügyet és a többség határozottan Rudnay pártján van. Ugy fogják föl a dolgot, hogy Rudnay ezzel az eljárásával még politikai ellenfeleinek szemében is nagyot nőtt.

Határozottan beszélik, hogy *Kristóffy beadja lemondását*, sőt egy hír szerint már be is nyújtotta. Más oldalról azt beszélik, hogy Rudnay is levonja a konzekvenciákat és szintén elhagyja állását.

Írók arcképcsarnoka.

I. Bak Eszter.

(Ezekkel az arcképekkel megerősítünk valamit, amit eddig se igen lehetett kétségbe vonni: hogy a publikum jobban érdeklődik a nő írók iránt, mint a férfiak irántunk, akik szintén írók vagyunk, de férfiak. Hányan kaptuk már ki a diplomát a Kölcsey vizagáló-bizottság előtt, — s még se volt ránk kíváncsi senti. A most fölvett tagok közül azonban a két írónő személye felé akkora érdeklődés irányult, hogy attól indítatva mindkettőjük arcképét lerajzoltattuk. Az arcképeket itt adjuk közre, a — k p hűségért a felelősséget természetesen egészen a rajzoló művészre hárítjuk.)

II. Wettsteinné-Szluha Margit.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Asztalos Sándor társaság február hó 8-iki kegyelei ünnepélyének rendezőbizottságát felkérem, hogy vasárnap délelőtt 11 óra kor a Vas szálló külön termében tartandó ülésen pontosan megjelenni szíveskedjék. Bedő Árpád dr. elnök.

(*) Az aradi kereskedelmi nyugdíjgyesület, mint a Magyar vaskereskedelmi alkalmazottak,

vas- és fémipari tisztviselők országos nyugdíjgyesületének aradi fiókja január 21-én vasárnap délelőtt tizenegy órakor, az aradi kereskedelmi akadémia nagytermében tartja közgyűlését. A közgyűlésre a fiókegyesület összes tagjait, valamint a nyugdíj ügy iránt érdeklődő kereskedőket és kereskedelmi alkalmazottakat ez uton is meghívja Kneff Lajos fiókegyesületi elnök.

(*) A Testvériség asztaltársaság vasárnap délután hat órakor Losinszky Lajosné vendéglőjében (Borona- és Választó-utcák sarkán) értekezletet tart, amelyen az új tisztikart kijelölő bizottságot választják meg. Mátóse János helyettes-elnök kéri a tagokat, hogy minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni.

Katonatiszti estélyek.

(Két vidám mulatság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 20.

Az idei farsangnak kétségkívül a legérdekesebb eseményei közé kell sorolni azokat az estélyeket, amelyeket az aradi tiszti kaszinó január 27-én és február 24-én rendez az ipartestületi színház vígadójában. Nem a katonatiszti bálak szokásos fénye köleszönöz érdekességet ezeknek az estélyeknek, hanem éppen ellenkezőleg: az az újítás, melyet az aradi katonatisztek a polgári társadalom példájára behoztak a maguk mulatságainak rendezésébe is.

A tiszti kaszinó egyet eddig minden évben több házi estélyt rendezett a várban levő saját helyiségében s ezeken a polgári társadalom köréből is többen megjelentek. Azonkívül rendszerint tiszti bált is rendeztek valamelyik szálloda helyiségében, ahol a város előkelő társadalmát is vendégül látták, mintegy revánssképen a civil-mulatságokért. Az idén tudvalevőleg általánossá lett az az irányzat, hogy a nagy bálak mellőzésével fesztelenebb összejöveteleket rendeznek, ami arra indította a katonatiszteket, hogy ők is változtassanak az eddig követett gyakorlaton. A feszesebb jellegű, fényes tiszti bál tervét tehát elejtették, helyette a kevésbé fesz és sokkal melegebb estélyek rendezését vették programjukba és hogy ezek az estélyek hozzáférhetőbbek legyenek a közönség számára, az ipartestületi színház vígadójában fogják megtartani azokat.

Az aradi tiszti kaszinó rendező bizottsága több ízben tett már arról tanúságot, hogy tud adni mulattató estélyeket. Ilyen kedélyesnek ígérkezik az idei farsang két estélye. Az első a január 27-iki, este fél kilenc órakor veszi kezdetét az új díszteremben, ahol terített asztalok mellett humoros előadásokkal fogják szórakoztatni a közönséget, ezután átvonul a publikum a régi terembe, ahol tánc következik.

Erdekes és a mulatságok fesztelenségére enged következtetni, hogy az estélyekre nem bocsátanak ki nyomtatott meghívót, hanem a tisztikaszinó-egylet a helyőrség tisztikarának egyes tagjaira bízta, hogy személyesen, élőszóval vagy levél útján hívják meg az ismerősöket. A lapok szerkesztőségeinek a rendezőség nevében Hilmar Rézso főhadnagy magyar szövegű, írott meghívót küldött. A rendezőség így a lapok útján kéri a közönséget, hogy a mulatságon, melyen katonabanda és cigányzenekar játszik, a hölgyek utcai ruhában, vagy estélytoaletben, az urak pedig szmokingben jelenjenek meg.

A február 24-ikén tartandó estély programját még nem állapították meg. Valószínű, hogy ez a második estély, amelyet szintén az ipartestületben rendeznek, *jeimezből* lesz.

A politika eseményei.

A király Budapestre jön.

(A hercegprímás a válságról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 20

A politikai válság ma erősen bővelkedett a jelentős eseményekben. *Fejérváry* a királynál volt rendkívül sokáig tartó kihallgatáson, de ez az audiencia sem hozott valami érdemleges változást. Egyes lapok azt írták, hogy a miniszterelnök mai kihallgatása után az abszolutizmus következik, amit a hadtestparancsnokok Bécsbe rendelésével magyaráztak meg. Ma sokszorosan megcáfolták ezt a közleményt. Kiemelkedő mozzanata a politikai krónikának a hercegprímás levele.

A király Budapesten.

Az ellenzéki *Fol. Ért.* jelenti:

Dacára a számos cáfolatnak, ma újból fentartjuk azt a hirt, hogy az udvar legközelebb Budapestre érkezik. Erre való tekintettel a bécsi főudvarmesteri hivatal állítólag értesítette már a budai várkapitányt a szükséges előkészületek megtétele végett arról, hogy a budai királyi várak teljes készenlétben legyen arra az időre, mikor az udvar lejövetele tekintetében a végleges diszpozíciók megtörténnek. Az udvarnak Budapestre jövetelében része van állítólag *József* főherceg bécsi útjának. *Szegedi Massák* Hugó, a várkapitányhoz beosztott kormánytanácsos kijelentette, hogy neki még nincs tudomása a dologról, de nem tartja kizártnak, hogy az értesítés közvetlenül a várkapitányhoz érkezett.

Fejérváry a királynál.

Bécs-ből jelentik a félhivatalos *M. T. I.*-nak: *Fejérváry* Géza báró miniszterelnök, aki tegnap este ideérkezett, a mai délelőtti folyamán a magyar minisztérium palotájában több látogatót fogadott. Közöttük volt veje, *Burián* István báró közös pénzügyminiszter és *Popovics* Sándor pénzügyminiszteri államtitkár.

Fejérváry báró délelőtti 11 órakor a Burgba ment, hol ő felsége külön kihallgatáson fogadta. Az audiencia tizenegy óra délutáni fel három óráig tartott. A miniszterelnök részletes jelentést tett a politikai helyzetről és a folyó ügyekről. Hír szerint ma messzemenő döntések nem történtek.

Foszladozó békeremények.

Politikai körökben általános az a vélekedés, hogy *Lukács* László és *Wekerle* Sándor békekisérleteinek meggyűlöltje után egyáltalán nincsen kilátás arra, hogy hamarjában újabb béketárgyalások tészenek folyamatba. A kormányhoz közel álló forrás szerint a király soha sem vett tudomásul hátmögi ajánlatokat, mindig és mindenben az aktív kormány tanácsát kérte ki és csak általa fogadott el ajánlatokat is. Így van ez a jelenben is. Addig amíg a koalíció vezető politikusai nem fordulnak kész kibontakozási ajánlatukkal *Fejérváry* Géza báró miniszterelnökhöz, nem lesznek béketárgyalások. Így mondták ezt a haladópartban, ahol különben megcáfolták mindazokat a híreket, melyek az abszolutizmus és a katonai uralom érkezését hirdették.

Beszélik, hogy ha egyhamar nem lesz

meg a kibontakozás, ebben az esetben a vármegyékben fokozott energiával fognak dolgozni a főispánok.

A hercegprímás levele.

Vasary Kolos hercegprímás, aki egyúttal örökös főispánja Esztergomvármegyének, megleghangu levélben válaszolt az esztergomi alispán, újévi üdvözlétére.

— Mély szomorúság tölt el, — írja többek között a hercegprímás — hogy ennyire kiélesedtek az ellentétek a nemzet és a koronás király között. *Kétségbe kellene esni*, ha a trónon nem a törvénytisztelő, igazságos és bölcs király ülne, aki *eszkijét sohasem fogja elfelejteni* és bármiként alakulion is a helyzet, *sohasem fogja megszegni*. És ez megnyugvással szolgálhat azon rémitgetésekkel szemben is, melyek bizonyos oldalról ezeréves alkotmányunk csődjét jósolják.

Szeretném, ha első sorban a hozzám legközelebb álló vármegye találna módot a békés kibontakozásra, mely véget vetne az áldatlan politikai küzdelemnek, amely felőrli a nemzet gazdasági erejét és a társadalmi békét is veszélyezteti. Aggodalommal látom, hogy egyes pártok a magánéletbe is beleviszik a politikai küzdelmet, olyan üldözések formájában, melyek ellenkeznek a keresztényi szeretet tanaival.

Az alkotmányvédő bizottságokat fölösztatják.

A *Figyelő* című nyomatos írja: *Krisztoffy* József belügyminiszter, tekintettel arra a körülményre, hogy a vármegyei alkotmányvédő-bizottságok hatáskörüket túllépő, önálló határozatokat hoznak, legközelebb fölösztatja az összes vármegyék területén működő alkotmányvédő bizottságokat.

A budapesti polgármesterek.

A budapesti polgármester lemondásának az ügye, noha mindenféle híresztelések szállonganak, ma délig sem dőlt el. *Halmos* János polgármester mindezideig nem nyújtotta be a nyugdíjaztatása iránt való kérvényét. Ma délelőtti az önkéntes adók dolgában egy órán át *Krisztoffy* József belügyminiszterrel tanácskozott, azután *Vaszhievits* János és *Viola* Imre tanácsosokkal, *Hüvös* József udvari tanácsossal és másokkal értekezett.

Márkus József főpolgármester ma déltájban szintén kihallgatáson volt a belügyminiszternél.

Fölmentett főispán.

A félhivatalos *Bud. Tud.* jelenti, hogy a király *Lázár* István grófot, Marostordamegye és Marosvásárhely főispánját állásától saját kérelmére fölmentette.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 27. A pankotai iparosok táncvigalma (Fehér Kereszt.)

Február 1. Tanítóbal (Iparosház.)

Február 3. Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület táncvigalma. — Az aradi iparosítjak önképző-egyletének táncvigalma (Iparosház.) — A világi önkéntes tűzoltó-egyesület táncvigalma (Magyar király.)

Február 13. Vörös kereszt bál Soborsinban (Arany szarvas.)

Március 3. Az aradi vaskereskedők és vaskereskedelmi alkalmazottak táncvigalma.

(=) Sport-estély és bál. Az aradi sportkedvelő ifjuság a *Toldi* atletikai klub vezetése mellett március hó 10-én táncmulatsággal egybekötött sportestélyt rendez az ipartestület ter-

termelben. A száz tagú rendező bizottságban nemcsak Aradváros legismertebb sportférjai, de több más magyarországi sportegyesület küldöttel is szerepelnek. Minthogy a műsor változatos sport- és zenel számokból fog állani, igen élvezetes estélyre lehet kilátása a mulatni vágyó közönségnek. Az atléták előbb töréss kardvívást, majd különböző metódusok szerint birkózásokat s végül akrobatát és atletikát mutatványokat fognak a közönségnek bemutatni; közben lesznek zeneszámok is, melyekre a színtársulat tagjait kéri fel, végül pedig melodráma következik.

(=) A tanítóbal. Ma küldte szét a rendezőség a tanítóbal meghívóit, melyek szövege a következő: *Meghívás*. Az aradvárosi tanítók segélyalapjuk javára 1905 február 1-én, csütörtökön az ipartestület termelben hangversenyyel és tombolával egybekötött zártkörű táncestélyt rendeznek, melyre t. Cimetet és családját tisztelettel meghívja a rendezőség. A hangverseny és táncmulatságra szóló jegyek ára: az 5 első sorban (számozott ülőhelyek) egy hely 4 kor., a többi sorokban az ülőhelyek, továbbá az állóhelyek ára személyenként 3 kor. Minden fillér a tanító-özvegyek és árvák fájdalmát enyhíti, ezért felülfizetéseket, adományokat köszönettel elfogad. k. Jegyek ifj. Klein Mór könyvkereskedésében. Aradváros összes tanítónőinél, tanítóinál és a pénztárnál kaphatók. A hangverseny 8 órakor kezdődik. Tisztelt vendégeinket szépen megkérjük, szíveskedjenek pontosan megjelenni, nehogy a hangverseny megzavarassék.

Serényen folynak az előkészületek a bála, a tanítóbal fiataisága buzgón fáradozik a siker érdekében. A hét folyamán a tombolára tárgyakat küldtek: Erzsébeti 2 virágváza, Hinek Marianna 1 üvegtál, Fundalovics Mariska 1 virágtartó, Cseh Ilonka 1 kis korsó, Vácán Eugénia 2 drb virágváza, Szilágyi Bertá 1 körtepersely, Papp Anna 2 drb nipp, Molnár Mariska 1 drb nipp, Ohmár Margit 1 vajtartó, 1 üvegtál, Vajda Margit 1 virágváza, Blaha Anna egy locsoló, Hahn Giza 2 virágváza, Keresztury Erzsébet 1 nipp, Keresztos Magda 2 virágváza, Dömölki Etel 2 virágváza, Halter Anna 1 darab nipp, Brunhuber Mariska: egy bonboniere, 2 váza, Szép Iluska 1 baba, Tapp Ilona 1 szobor, Horn Kornélia levelező lap, Szin Julia lev. lap, Schwarz Margit lev. lapok, 1 váza, Dömölki Irma 2 magyar korsó, Eisner Janka 20 levelező lap, Bognár Erzsébet 1 ivópohár, Vojtek Ilonka 5 drb nipp, Ungermann Elza lev. lapok, Kovács Mária lev. lapok, Gusztai néné 2 dísztányér, Stern Nell 2 virágváza, Persa Tónika gallértartó, 1 üveg likőr, Fank Ilonka 1 nipp, Zakány Margit 1 üvegkanesó, Gáspár Margit kávésbögre, Schwarz Irén 2 üveg befőtt, Institutris Lenke 1 faldisz, Marián Ilona 1 baba, Persa Böske 1 üveg likőr, 1 nipp, Pontya Paula 1 díszlámpa, 1 szoba babaedény, Bickel Irma 1 nyul, 1 óratartó, 1 tintatartó, 3 db. díszű, 1 üveg szájviz, 1 doboz szépitőeszer, 1 nipp, Schimpel Irma 2 nipp, Weinberger Mariska 1 babágy, 1 kósár edény, Mikásy Mari 1 üvegkanesó, Székely Mariska 1 virágváza, Schwarz Mariska 1 pohár, 1 levelelhezék, Vácán Livia 1 üveg ménesi bor, Mencs Juliska 2 kis szobor, Geck Ilonka 1 hamutartó, 1 nipp, Benkó Gizike 2 szobrecska, 1 üvegpohár, Fischer Matild 2 szép váza, Czukker Matild 1 játék, Masanszker Erzsébet 1 üveg pezsgő, Zambó Margit 1 üveg pezsgő, Robinek Elza 1 pohár, Tóth Oga 1 üveg pezsgő, Várkövi Irén 3 pénzszerszény, Csutak Irma 1 virágváza, Burdea Aranka 2 nipp, Nagy Edit 2 nipp, Major Giza 1 gyufatartó, 1 váza, 1 nipp, Deniflée Katóka 1 cukortartó, 1 nipp, Kovács Vincéné 1 majolika gyümölcstál, 2 szerencsedoboz, 3 könyv, 1 fegyvájartó, 1 virágtartó, 1 tintatartó, Kohn Mariska 6 játék, Kálmán Böske 1 üveg virágtartó, 1 doboz illatszert, 1 illatszertpárna, 2 regény, 1 fatálca, Szilágyi Magda 1 hamutartó, 1 virágtartó, Kamler Mici 1 kávékezeslet egy személyre, Vojtek Ilona 2 nipp, Jenei Lujza 1 pohár, levelező lapok, Köntgsdorfer Böske 4 üveg cukorkülönlögeség, Hehs Vilmos 5 levelelhezék, 5 üveg bajuszpedró, 5 notes, 5 fehérműjegyzék, 1 sach, 1 doboz szobafüstölő, Sebestyén Róza 1 baba, Lamzer Jánosné 1 virágtartó, 1 hamutartó, 1 faldisz, 1 torlap, Hoffmann Erzsébet 1 otthonka, 1 katrica, 6 zsebkendő, Lengyel Boriska 2 ridikül, 1 szép tőpárna, Zeiner Frida 2 szobrecska, Nádler Ilonka 2 legyező. — Midőn ez adományokat megköszönjük, kérjük az adakozókat, hogy ajándéktárgyaikat Marinkovics Péterne urnához, a Weitzer János-utcai leányiskola igazgatójához küldjék. — A rendezőség.

(—) Az aradi eszmaosztók ipartársulata ma este kitűnően sikerült táncestélyt rendezett az ipartestület vigadó-jában. A mulatságon a következő hölgyek vettek részt:

Leányok: Andrassy Emma, Diesz Mariika, Földy Ilonka, Günczö Róza, Ilés Róza, Jung Olga, Karaczagi Margit, Krizsán Ilona, Kimpian nővérek, Levay Anna, Melics Róza, Martics Ilonka, Mandi Katica, Staudinger nővérek, Szlaszky Janka, Takács Juliska.

Asszonyok: özv. Argyelan Józsefné, Bogván Gyuláné, Bartlenszky Józsefné, Demele Ignácné, Diesz Jánosné, Deák Gyuláné, Fogl Jánosné, Földy Istvánné, Jung N. né, Karaczagi Sándorné, Kencsek Lajosné, Kadioczy Gáspárné, Krizsán Jánosné, Krizsán Péterné, Krizsán Dezsőné, Kimpian Péterné, Lőrincz Mihályné, Lengyel Jánosné, Molnár Albertné, Melics Istvánné, Pinter Antané, Pepeli Viktorné, Paké Jánosné, Raskay Béláné, Stark Sándorné, Staudinger Krisztné, Szász Pálné, Szűcs Pálné, Süő Istvánné, Szántó Istvánné, Székely Sándorné, Szász Péterné, Szabó Ferenecé.

(—) Iparosifjak estélye. Az aradi iparos ifjak önképző egylete február 8-án, szombaton este az iparosház nagytermében tartja zártkörű táncestélyét. Belépő díj: személyi jegy 2 kor., család-jegy 4 kor. karzat 50 fillér. A zenét a 83 ik gyalogezred zenekara és Gyutkovits András cigányzenekara fogja szolgáltatni. Jegyek előre válthatók az egyleti gondnoknál *Scheffer* József könyvtárában és az egyleti tagoknál. Előre váltva személyi jegy 1 kor. 80 fill., család-jegy 3 kor. 60 fill.

(—) A gyoroki kaszinó január 27-én saját helyiségében hangversenynyel egybekötött jó-tékonycélú táncestélyt rendez. A mulatság jó-vedelme az Aradon felállítandó Kossuth-szoborra fordítatik. A hangversenyen közreműködnek az aradi színház kiválóbb művésznői és művészei, valamint Gyorok és vidéke műkedvelői. Belépő díj személyi jegy 2 korona, család-jegy 5 korona. Rendező-bizottság: Hunyady László, Raskó Sándor, Tabajdi Gyula, Klein Béla dr. Szundy Aurél, Konecz Benő, Lázár Pál, Hoffmann Károly, Kovácsévits György, Szilvassy Géza, Montia György, Székely Árpád, Rozik Albert, Tokay József, Griffel Lajos, Zabb Rezső.

(—) A szegénytanulók báljának tombolájához a következő adományokat vették: Pick Ernő: 4 himzett nyakendő, 3 selyem zsebkendő, 3 disztú, 1 legyező, Walder Gyuláné: 2 disztúrgy, Czeiler Margit: 1 hamu-ártó, 2 nipp, 1 persey tartalommal, dr. Barabas Béáné: 1 festőállvány svájci képpel, 1 salzburgi sörös pohár fedővel, 1 virágvasa, 1 bronzló (asztaldisz), Amerika legnagyobb szállodája fényképekben, 1 kopott gavalér, Pepper Károlyné: 2 személyes fekete kávé készlet, Mátóth Sándorné: 7 drb. váza, 3 nipp, 1 fogvájtató, 5 asztaldisz, 1 naptár, 1 doboz csomaggyűmölcs, Dresch Gizella: 1 képeret (kézimunka), Wadowszky Gusztávné: 1 japan jardiniere, 2 virágtartó, 1 festett kagyló faldisz, 3 gyertyatartó tála, 1 manatere aldicule, 3 könyv, Fabian Lajosné: 1 majolika szobor és egy majolika korsó, Bárányhidy Antalné: 1 váza, 1 töltött bonboniere, 1 naptár, 1 hangjegy, 1 hőmérő, 1 nipp, Pretner Etelka: 1 faragott szivartartó, 1 bronz takarékpénztár, Bloch Henrik: 2 doboz finom levélpapír, 1 falinaptár, özv. Salamon Samuné: 2 hamutartó, 2 disztúrgy, 2 virágtartó, 1 ékszártartó, 1 hőmérő, Fogadják az adakozók köszönetemet. *Hauszner* egyesületi asszonyok.

A legeredetibb táncmulatság.

(Aminek még nem volt párja.)

Arad, január 20.

Azok a bálrendezők, akik sóhajtozva vágyódtak ideig egy eredeti és új eszme után, szönde pirulással kénytelenek szeméket lesütni. Minden be van főzve. Ha egy eredeti tűshányót mutatnak be boszteremmel egybekötve, az kerántsem olyan új eszme, mint amit a *Toldi* atlétikai klub és az aradi sportkedvelő ifjuság most produkált.

A fentebb említett urak ugyanis meghatározták, hogy március hó 10-én az iparosházban táncmulatsággal egybekötött sportestélyt rendez. Az estély pedig így fog lefolyni:

A rendezők valószínűleg sportingben és rövid száru kimondhatatlanban fogják a hölgyeket helyeikre vezetni. Mintán ez megtörtént, kezdetét veszi a

kard és térvívás, amelyben a hölgyek valószínűleg nem vesznek részt. Az urak természetesen vivő kosztümben lesznek, ami a fraktól tudvalevőleg csak annyiban különbözik, hogy míg a frak csak elől van ki és levágva, addig ez elől, hátul, alul és felül meg van rövidítve. Vívás után tánc következik, amely alkalommal a vívők minden valószínűség szerint plasztironnal s fejevével fognak táncolni, aminek az a jó oldala is megvan, hogy a hölgyek minden-nemü csökezerű támadástól meg lesznek kímélve.

A tánc után birkózás következik görög római és amerikai rendszer szerint. Az előbbinek megvan az a hiánya, hogy legoperetlenebb operetben viselt toalettek az itt viseléshez képest az ugynevezett zárdai jelleggel viselik magukon. Mondhatnók, hogy az öltözet ebben az esetben a dzsentrik bőrkabátjához hasonlít, lévén a birkózók egyedüli ruhadarabja egy a rövidnél többszörösen rövid nadrág és ezenkívül bőr, bőr és bőr. Természetesen a birkózást is tánc követi, de azt már csak a legnagyobb merészség kifejtése mellett állíthatjuk, hogy a birkózó urak ehhez a tánchoz a természet által szabott frakot fogják használni.

Jön ezután az akrobata mutatványok egész sorozata. Sulyt fognak emelni, halugrásokat csinálni. Eközben a színtársulat néhány tagja előadásokkal gyönyörködteti a népet, továbbá lesz melodráma is. A melodráma után a „tánc virradtig” című műsor-szám következik.

Hat mindez nagyon szép, sőt remeknek mondható. Csak attól félünk, hogy az atléták az akrobata-mutatványok közben annyira bele találják jönni az ugrásba, hogy olyik ugrást csinál a sötétbe és — mint boldog vélegény tér haza. Akkor pedig újra kezdődik a tánc, — de sportmutatványok nélkül.

Kinos jelenet az udvari bálon. A király és Lipót Szalvátor.

(Galgóczy belesete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 20.

A bécsi Hofburgban ma este tartották meg az idei első udvari bálát. A Burgnak diszhez s ragyogáshoz szokott termeit ma is tündéri fény árasztotta el. Az udvari főtisztviselők viselői, diplomaták, magas-rangu államhivatalnokok és katonák tarka egyenruháikkal, valamint a császárváros előkelő hölgyei pompában vetélkedő toalettsikkal festői látványt nyújtottak, melyet még kiegészített a főpapok biboros palástjai és lila talárjai, valamint a polgári dignitáriusok rendjelekkel megrakott egyszerű frakkjai.

A magyar kormányt *Fejérváry* Géza báró miniszterelnök képviselte, a közös és osztrák kormány tagjai teljes számban jelentek meg.

Pontban tíz órakor elült a termekben a nyüzsgés zaja, mert *Lichtenstein* Rudolf herceg főudvarmester vezetésével bevonult diszes kíséretével az udvar. A király *Mária Jozefa* főhercegnőt a délszaki növényekkel gazdagon díszített emelvényhez vezette, a főhercegek hölgyeikkel követek példáját és rövidesen megadták a jelt a tánc megkezdésére.

Míg *Mária Jozefa* főhercegnőnek bemutatatták az udvari bálon ezuttal először megjelenő főrangú vagy a diplomáciai testülethez tartozó hölgyeket, addig a király megkezdte a cerclét.

Mindjárt az első megszólítást egy incidens követte, amely rendkívül kinos feltűnést

keltett a megjelent előkelőségek körében és azonnal az egész est folyamán állandó beszélgetés és találgatás tárgyát képezte. A király ugyanis elsőnek *Lipót Szalvátort* főherceget szólította meg, akivel röviden és láthatólag igen érélyes hangon beszélt. A főherceg rögtön a beszélgetés után nejével, *Blanka* főhercegnővel elhagyta a bál.

Hogy mit mondott a király *Lipót Szalvátornak*, arról semmit sem tudtak meg a bál előkelő résztvevői. A beszélgetés formájából, ő felsége rideg magatartásából és a főherceg távozásából azonban arra következtetnek, hogy az uralkodó igen érélyes hangon kellemetlen dolgokat mondott a főhercegnek, aki a napokban az aktuális politika homlokterében állott. Ez akkór volt, amikor *Sternberg* Albert gróf, az ismert excentrikus reichsrathi képviselő, a magyar koalícióhoz intézett levelében osztrák-magyar regensi állás szervezését ajánlva, éppen *Lipót Szalvátort* ajánlotta regensnek. A beavatottak azt hiszik, hogy az incidens ebből a *Sternberg*-féle regensjavaslatból származik.

Lipót Szalvátornak már volt egy ízben kellemetlen politikai afférje. Zágrábi dandárparancsnvk korában egy alkalommal *Strossmayer*t, a magyarfalásáról híres djakovári püspököt igen szívélyes hangú levélben üdvözölte, melyben többek között azt írta, hogy sikert és sok szerencsét kíván törekvéseihez. Miután ezek a törekvések egyenesen a magyar államiség megtámadására irányultak, Magyarország osztatlan közvéleményének fölháborodása folytán a király a főherceget hadosztályparancsnoki minőségben Bécsbe helyezte át.

Még egy másik sajnálatos incidense volt a mai udvari bálnak. Közvetlenül a királylyal való beszélgetése után *Galgóczy* Antal tábornok nagy csapatfőfelügyelő hirtelen annyira rosszul lett, hogy hazakellett szállítani. *Galgóczy* tudvalevőleg a magyar válságban is hónapok óta szerepet játszik, amennyiben mindenféle kalandos kombinációt éppen az ő nevéhez fűznek.

HIREK.

Véres évforduló.

Arad, január 20.

Szürke hétfőre esik az orosz forradalom kitörésének első évfordulója: január 22-ke. Ünnepek, a szabadság, a népjogok dicséretét zengő szónoklatok nem fognak hangzani, legalább se Oroszországban, se nálunk. A január 22-én lemeszároltak sirjához se fognak zárandokolni, hanemha, titokban, éjnek idején.

Oroszországban, legalább ma még nem lehet megünnepelni a forradalom évfordulóját. Nálunk meg, éppen most, nem lehet. A szociálisták kiáltványában azt olvassuk, hogy Budapesten nem kaptak helyiséget, ahol az ünnepélyt megtarthatták volna: így hát az elmaradt.

S bizony igazuk van azoknak, akik nem akartak teret adni a forradalom dicsőítésének. Olyan idöket élünk, amelyekben nem jó forradalmakról beszélni. Mi nem vagyunk benne, s nem is leszünk, de ép akkor, amikor az ellentétek mind élesebbé válnak, nem szabad kísérteni

a véres árnyakkal. Komolyságra, békére van szükség — egyelőre hallgassunk a forradalmakról.

S Oroszországban? Volna már valami alkotmány-féle, de nincs látzatja. S a forradalmakat csak akkor lehet ünnepelni, ha sikerültek. Március 15-ének első évfordulóját megünnepelték Magyarországon, de a másikat, s az utána következőket, sokáig — nem. Csak a mikor újra, teljes világukban kisütöttek a márciusi szabadságok, lett igazi ünneppé ez a nap.

Oroszországban se lehet hétfőn ünnepelni. Az évfordulót mindössze az fogja jelezni, hogy Szentpétervár és Moszkva utcáin kettőztetik az őrséget és sűrű kozáksapatok járják be az utcákat, hogy már csirájukban elfojtsák, ha a tavalyi események valamely új Gapon pápa vezetése alatt ismétlődni akarnának.

Lesz még egyszer ünnep — a hogy a költő szól — január 22-ike. Hogy mikor, ma még nem tudni. Sok emberélet vész el, sok vér folyik; talán egy trón is elpusztul belé. A mikor Oroszország se lesz abszolutisztikus állama, szégyene Európának. Amikor az orosz muzsik is embernek tudhatja magát: akkor lesz ünnep ez az évforduló. Ma még nem az.

— **József főherceg udvara.** Mint budapesti tudósítónk sürgönyzi, mértékadó helyen azt beszélük, hogy *József főherceg* legközelebb külön udvartartást kap, külön főudvarmesterrel. Erre az állásra *Gromon Dezső* báró nyugalmazott honvédelmi államtitkár van kiszemelve.

— **A Polgári Takarékpénztár rendes évi közgyűlése** holnap, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja intézeti helyiségében. Ez lesz az idén az első pénzügyi közgyűlés, melyre a részvényesek figyelmét ez uton is felhívjuk.

— **A csendőrség létszámszaporítása.** Mint fővárosi tudósítónk táviratozza, a felhivatalos *Bud. Tud.* a következőket jelenti: A csendőrség szaporítására egyes lapokban megjelent hírekkel szemben illetékes helyen azt az információt nyertük, hogy a csendőrség állománya már régen nem áll arányban a csendőrségre váró kötelességekkel szemben, ennél fogva a kormány a csendőrségnek 4 szárnyal, 10 szakaszpáncsnoksággal, 145 őrrel, összesen 870 főnyi létszámmal való szaporítását határozta el. Mivel azonban a csendőrségi állományban beállott hiány pótlására fölveendő alkalmas egyének a gyakorlati szolgálatot megelőzőleg négy havi kiképzés alá vonandók, a csendőrségi hiány ideiglenes pótlására összesen 540 *karhatalmi katonát* vezényelt ki.

— **Az aradi műbörgyár.** Mint említettük, *Juszt I. J.* augsburgi kereskedő kérvényt adott be Arad város polgármesteri hivatalához: jelentse ki a tanács, hogy a létesítendő műbörgyár részére adandó városi kedvezmények dolgában pártoló javaslatot terjeszt a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé. Erre az írásos kijelentésre azért van szüksége a műbörgyár alapítójának, hogy a budapesti pénzügyi intézeteket, melyeknél a vállalat finanszírozását akarja kieszközölni, kellőképpen informálhassa az alapítás körülményeiről. A tanács ma délelőtt tartott

ülésén foglalkozott a kérvénnyel és kiadta a kért nyilatkozatot.

— **Buesu-estély.** *Ludrovai Moys Dezső* alvezredes, a kisszen miklósi tüzér őtég parancsnokának tiszteletére, akit nemrég Kassára helyezték át, az aradi helyőrség tisztikara ma buesu-estélyt rendezett a Fehér Keresztben. A tisztikar csaknem teljes számban megjelent a téli kertben, ahol katonazene játszott.

— **Ügyvédek a bírói karban.** Egy fővárosi könyvnyomatos jelenti: Több ízben volt már szó arról, hogy *Lányi Bertalan* igazságügyminiszter a felsőbb bíróságokhoz történő kinevezéseknél tekintettel lesz az ügyvédi karra is. Ez az ígért most valóra válik. Értesülésünk szerint ugyanis már legközelebb kinevezik *Sztehló Kornél* budapesti ügyvédet a kir. kuriához, *Simonyi Artur dr.* budapesti ügyvédet pedig a kir. táblához bíráknak. *Sztehló* tudvaleg elnöke volt a II. ker. Nyíri-pártnak *Simonyi dr.* pedig egyik vezetője volt annak a küldöttségnek, amely előtt *Fejérváry* miniszterelnök a kormány programját kifejtette.

— **Gurbán Konstantin halála.** Az aradi gör. kol. román egyházmegyének gyásza van: *Gurbán Konstantin* borosjenői esperes ma este fél hét órakor, életének 40 ik évében, rövid szenvedés után meghalt. *Gurbán* az aradmegyei románság egyik tekintélyes vezető férfia volt. Mint az aradi egyházmegyei zsinatnak és a nagyszabonai érseki kongresszusnak képviselője nagy tevékenységet fejtett ki egyházi téren. Szélesebb körben azonban politikai szereplése tette ismertté a nevét. A román nemzeti mozgalmakban évtizedek óta vez részt és egy ízben, a passzívítás kimondása előtt, a borosjenői kerületet a parlamentben is képviselte. Aradmegyei törvényhatósági közgyűlésein sokszor felszólt és miután kitűnően beszélt a magyar nyelvet, hatásosan polemizált a magyarság szónokaival. *Gurbán* leánya és veje, *Georgia János* butylini esperes gyászolja. Temetése hétfőn lesz.

— **Aradi mérnökök a Lidón.** Az *Aradi Mérnök- és Építész egyesület* választmányja ma este tartott ülésén elhatározta, hogy tagjai részére a tavasszal kirándulást rendez a Lidóra, abból az alkalomból, hogy *Felencében és Milanóban* nemzetközi iparművészeti kiállítás lesz. A kiránduláson, mely az utazás idejével együtt nyolc-tíz napig tart, csupán az egyesület tagjai és azok családjai vehetnek részt. Akik részt akarnak venni a kirándulásban, azok *Stengl Andor* kir. iparfelügyelőnél, a mozgalom vezetőjénél jelentkezhetnek, illetőleg azon az iven, melyet az iparfelügyelő az egyesület Központi szállóbeli helyiségében fog kifüggeszteni. Ha körülbelül harminc-negyven tag jelentkezik, megállapítják tüzetesen a kirándulás részleteit.

— **Vajda Lajos képe.** Az Arad csanádi Gazdasági Takarékpénztár volt igazgatójának, *Kun Ágotai Vajda* Lajosnak arcképét megfestette *Balla Frigyes* festőművész. A kitűnően sikerült kép már az ötödik, melyet a pénzügyi intézet a kitűnő aradi arcképfestővel megfestetett.

— **Házasságok.** *Juszt Miklós* huszárfőhadnagy, császári és királyi kamarás, a 3. Hadik-huszárezred tisztikarának Aradon is ismert rokonszenves tagja, eljegyezte özvegy *Wattenwyll Albertné* báróné, született *Szvetenay Maximiliána* bárónét Árva Nagyaluban.

Berger Ernő dr. ujbpesti ügyvéd vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor lép házasságra az aradi izraelita templomban *Bildhauer Irén* urbölgygyei, *Bildhauer Ignác* kereskedő bájos leányával.

Schäffer József január hó 28-án a nagybutylini izr. templomban tartja esküvőjét *Scheer Rezső* kisasszonnyal, *Scheer Ignác* leányával.

Adám Károly hétfőn tartja esküvőjét *Aradon Lang Mária* káival, *Lang Anna* leányával.

— **Petőfi ünnepély a liceumban.** A főgimnázium ifjúsága ma küldte szét elegáns meghívókat, melynek szövege a következő:

Az aradi kir. főgimnázium *Petőfi-ünnepély*re tisztelettel meghívja 1906. január 27-én, szombaton d. u. 5 órakor a liceum dísztermében tartandó *Petőfi-ünnepély*re.

Műsor: 1. Elnöki megnyitó, tartja *Fekete Rezső* VIII. o. t. 2. Tsehaikowsky, Chance sans parole Trio, előadják *Bechnitz Sándor*, *Vojtek Kálmán* VIII. osztálya tanuló és *Török Dezső* VII. osztályu tanuló. 3. Váradi A. líra, melodráma, zenéjét szerezte *Brnyei J.*, szavaija *Schwartz Mór* VIII. o. tan., zongorán kíséri *Vojtek Kálmán* 4. Gondolatok *Petőfiről*. Pályanyertes mű, írta és feldolgozta *Szendy György* VII. o. t. 5. Magyar ábránd, fuvalán előadja *Merényi Ferenc*, zongorán kíséri *Vojtek Kálmán* VIII. o. tanuló. 6. *Petőfi*. Pályanyertes ünnepi éda, írta és feldolgozta *Fischer Frigyes* VII. o. t. 7. *Cinka Panna*: Eredeti *Rakóczy* nóta, *Kerner J.*: *Rakóczy* stá-fétája. Quartett, előadják *Bechnitz Sándor*, *Merényi Ferenc*, *Musán Valér* VIII. és *Török Dezső* VII. o. tanuló. 8. Elnöki bezáró, tartja *Rusztis Ferenc* VII. o. t. 9. Szózat, előadja az ifjúsági énekhar.

Helyárak: Ülnhely 1 kor. Álnhely 40 fill. A tiszta jövedelem a Jókai szobor alap növelésére fordítatik. Jegyek előre válthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

— **Jászai Mari halála.** A Nemzeti Színház legutóbbi *Bánk bán* előadása alatt körülbelül másfél héttel ezelőtt *Jászai Mari* súlyos szerencsétlenség érte. A második felvonás zárójele-nete alkalmával megbotlott, elesett és eldőrt jobbkarját. A művésznőt azonnal lakására szállították. Már annakra megjavult az állapota, hogy eleget tehetett a rendőrség meghívásának. A rendőrség ugyanis vizsgálatot indított, kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség? A vizsgálat folyamán szükségesnek találták a művésznő kihallgatását s a VIII. kerületi kapitányság kérdést intézett *Jászai Mari*hoz, megenged-e állapota, hogy elmenjen a kapitányságra, vagy kívánja-e, hogy a rendőrség szálljon ki? A művésznő válasz helyett ma megjelent a tavasszmező-utcai kapitányságon, ahol *Czibér Ferenc* rendőrfogalmazónak jegyzőkönyvbe mondta, hogy szerencsétlenségeért saját magán kívül nem okolhat senkit s kéri a vizsgálat befejezését. A jegyzőkönyvet balkezevel írta alá, így: „*Jászai Mari, írtam a balk szemmel.*”

— **A hazafias ünnepélyeket rendező ifjúság.** mely a Kossuth-asztaltársaság védőnöksége alatt áll, február 10-én ünnepélyt akart rendezni az aradi utcai harc évfordulójának alkalmából, de ma este elhatározta, hogy *elhalszítja* az ünnepélyt, mert annak rendezését erősebb alapokra kívánja fektetni.

— **A poéta-menyasszony.** Avatatlan s hivatalan lantosai közül a hanyatló magyar poézisnek hamar kivált, feltűnt s becsültté lett a *Fodor Erzsike* neve. Tiszta, üde s szívből fakadó hangon tudott szólni a szívekhez ez a fiatal poéta leány, akinek költeményeit úgy ismeri a magyar olvasó közönség, mint igaz gyöngyeit az új magyar költészetnek. Ezért vészi ki részét az irodalom is az ő boldogságának ünnepéből, amelyen nyilvánvalóvá lett, hogy ez a bájos poéta-leány nemcsak sokakat tudott meghódítani, hanem egyet is. Erről szól a mi mai híradásunk, jelentvén, hogy *Kerekes Ignác*, a Barattyó-szabályozó társulat mérnöke, a nagyváradi fiatalság kedvelt tagja eljegyezte *Fodor Erzsike* kisasszonyt, az ismert fiatal urinőt, lapunknak is kitűnő munkatársát, *Fodor Ferenc* kolozsvári nagybíró bájos leányát.

— **Vasuti katasztrófák.** *Genf*-ből sürgönyzik: Az Ostendéből Herbestahlba délután 3 óra 50 perckor induló vonat *Genf* közelében kisiklott. A postakocsi kigyuladt és az egész tartalmával, a többi között a *Doverből* érkezett postával együtt elpusztult. A posta 25 zsák közönséges és aján-

lott levélből állott. Hir szerint négy vasuti alkalmazott megsebesült.

Brocklyn-ból jelenti egy távirat: A magas vasut egy vonata ma kisiklott, az utolsó kocsi, amelyben sok utas volt, 35 láb magasságból lezuhant és teljesen szétroccsolódott. A roncsok meggyuladtak. *Tizenket ember megsebesült, egy ember meghalt.*

— Egy fiatal leány drámája *Dévár* jelentik: *Junger* Samu petrozeányi vagyonos kereskedő szép, 16 éves fogadott leánya, *Junger* Mici főbelátte magát és szörnyet halt. Tettének oka állítólag családi viszály.

— Távozó orvos. *Steiner* Rudolf dr. szemlaki közsegi orvost Zsadány községben megválasztották körorvosnak. Helyettesítésével *Vallányi* Izidor dr. pécskai járási orvos bizatott meg. A pályázatot legközelebb kilrik.

— Az aradi ág. evang. templom szószéke javára a héten a következő szíves adományok folytak be: *Nikolits Döme* ügyvédhez: *Barabás Béla* dr. 10 kor., *Oravetz Miklós* 10 kor., *Prigl István* dr. 5 kor., *Bock Róbert* dr. 5 kor., *Stathmáry Gyula* 5 kor., *Szalay Arnold* dr. 4 kor., *Steinitzer Pál* dr. 2 kor., *Fischer Jenő* dr. 2 kor.

— Sok a farkas. *Máramaros-Szigetről* jelentik: A duvadak *Máramaros*-megyében annyira elszaporodtak, hogy *József* főherceg vadászterületén is megengedték, hogy a ragadozó vadakat méreggel pusztítsák. A nagy hóesések következtében a farkasok lejönnek egész a falukig úgy, hogy a felsővidék némely verhovinai községében és a visói járás felső részén a lakosság közbiztonsága is veszélyeztetve van.

— Pályázatok Pécskán. Magyar-Pécskán a rendőrbiztosi állásra pályázat íratott ki. Javaldalmazás: 700 kor. törzsfizetés. A járási főszolgabíró elnöksége alatt február 6 án ejtik meg a választás a magyarpécskai községhez. A községi segédjegyzői állásra szintén pályázat van kilrva. Javaldalmazás: 600 kcora évi fizetés.

— Munkások vasárnapja. Az Aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye vasárnap, január hó 21 én délután négy órakor a *Weitzer* János-utcai polgári iskolában nyilvános szórakoztató és szakelőadást tart az aradi iparos ifjak önképző együletének közreműködésével. Műsor: 1. Magánjelenet. Meghalt a feleségem, előadja *Multas Imre*, az iparos ifjak önképző együletének tagja. 2. Szakelőadás. A művészet az iparban, tartja *Jankó Gyula*, az áll. fa és fémipari szakiskola tanára. 3. Monológ: A tót táncmester, előadja *Kohut Béla*, az iparosifjak önképző együletének tagja. A belépés díjtalan; a terembe csak felnőttek léphetnek be. Az előadás négy órakor kezdődik.

— Meggyilkolt földbirtokos. *Nyitra*-ról sürgönyzik: Tegnapelőtt *Vicsepápáth*on, *Nyitra*-tól fél órányira, *Lelkes Gyula* földbirtokost halva találtak. Fején véres seb volt és mellette pisztoly feküdt. Általában azt hitték, hogy a dúsgazdag földbirtokos pillanatnyi elmezavarásban öngyilkosságot követett el. Ma a főszolgabíróshoz feljelentés érkezett, hogy *Lelkes gyilkosság áldozata*. A nyomozást megindították. *Lelkes* holttestét ma boncolták fel.

— A Club Woman. Az amerikai női klubok teljesen különálló speciálitásai az egyesületeknek. A londoni vagy a német női klubok és a mi nőegyesületeink az ő tisztán erkölcsi vagy filantropikus céljakkal és programjukkal egészen más szervezetek, mint az amerikai nők klubjai. A londoni klubok kizárólag arisztokrata hölgyeket vesznek tagjai közé, az amerikai egyesületek radikálisan demokráta alapokon nyugszanak és ha van is Amerikában és New-Yorkban egy-egy zártkörű egyesület, ezeknek száma mégis elenyészően csekély a másképpen szervezett női klubokkal szemben. A modern amerikai nőegylet alapja a nőknek szinte hisztérikus tüzzel fellépő kívánsága a továbbművelődéssel szemben. Érdekes, hogy az egyesületek élén álló hölgyek ritkán tartoznak a nőemancipáció hívei közé, sőt legnagyobbbrészt ama

hölgyek közül valók, akik el sem akarják hagyni a tisztán nőies élet szféráját. Az összes amerikai nőegyletek egy nagy szövetséget alkotnak, amelynek 3228 klub tartozik kötelékébe összesen 275 000 nőtaggal. Az egyes klubok háromféle célt tűznek ki maguk elé; a tagoknak szellemi és erkölcsi továbbképzését, a nyilvános gondolkodás megjavítását és végre az életfeltételek megjavítását. Eredetileg a klubok alig emelkedtek felül a falusi olvasóköri körön, céljuk az irodalom terjesztése volt. Az irodalmi estéket gyakran vallásos esték váltották fel, prédikációval és biblíamagyarázattal egybekötve. Csak később vették fel programjukba a női egyesületek a szegényebb osztályokhoz tartozó nők érdekeinek megvédését és ezen a téren nagyon sok szép eredményt szöndhet a női egyesületek működésének. A gyári törvények fontos keresztülvitele Amerikában, női munkafelügyezők alkalmazása a gyermekmunka korlátozása és a munkáslakások viszonyainak javítása, mind a női egyesületek mérlezként javára írandók. A club woman tehát Amerikában valóságos társadalmi tényező, amelynek nemesak apró kérdésekre, de még politikai viszonyokra is van befolyása.

— Pletyka az elegáns ruhákról. Nagyon jó dolguk lehet az embereknek Iglén, a derék szépségű városkában. A jó cipszerek ráérnek még annak a diszkrét kérdésnek a szellőztetésére is, melyik asszony kinek a pénzén jár a színházba s kinek az erszényéből fizeti a szabószámláját? A pletykázás annyira elfajult már, hogy egy becsületében megtámadott uriaszony, *Semrecsányi Detrich* Margit kénytelen volt egy ottani újságban nyilatkozni a maga védelmére. Nagyon érdekes a nyilatkozatnak ez a része:

„Megszóltak, hogy minden este a színházba járok, pedig senkitől sem kértem bérletem megfizetését. Pletykáltak elegáns ruháim miatt, neha ehhez is alig van köze valakinek. Rangomhoz képest úgy járok, amint az nekem tetszik. Kérem jóakaróimat, vegyemek pártfogásukba és ne hagyjanak egy védtelen nőt megharcolni, mert amit én rólam híresztelnek, az mind kőszá hír, rágalom és bőszezuálás.

Igazán kedves társadalmi viszonyok lehetnek Iglén s főleg furcsa fogalmak uralkodhatnak a legprivátabb emberi jogok fölül. Hogyan öltözködik valaki, hova jár, mikor jár s kinek a pénzén jár, ez igazán senki másra nem tartozik, mint az illetőre. De mikor annyi idejük és oly kevés gondjuk van az embereknek!...

— A csábító és a rossz asszony tragédiája. *Temesvárról* táviratozzák: *Lázár Jován* jómódu gazda *Rácz Péterrel* szerelmi ölekezésben találta a feleségét. A földühödt férj kést rántott és mielőtt még védekezhettek volna, az asszonyt és kedvesét leszúrta. Mindketten kisenvedtek. Lázárt a csendőrök letartóztatták.

— A török basa leányai. *Nurri* basának, a török belügyminiszterium helyettes miniszterének két leánya: *Zenet* és *Nurie* megszöktek Konstantinápolyból, állítólag azért, mert atyjuk nem akarta őket európai orvossal gyógykezeltetni. Egy fővárosi tisztviselő a minap Belgrádban járt, ahol érdekes dolgokat tudott meg a leányok szökéséről. A szerb fővárosban elfogták őket a keleti ekspreszvonaton. *Fethi* basának, a belgrádi török követ közbenjárására a basa két leányát és francia nevelőnőjüket egy szállóban helyezték el, rendőri őrizet mellett. Itt aztán kiderült, hogy a szökés mögött tulajdonképpen szerelmi regény lappang. A török kisasszonyok beleszerettek *Öttó* dr. német orvosba, aki Bécsben kellemes otthont rendezett be a török hölgyek számára, ahova epedve várták őket. A belgrádi eset kellemetlenségei alól *Zenet* és *Nurie* még az éjszaka megszabadultak. Megvesztegették a detektívet s elillantak. Belgrádból csónakon keltek

át a Dunán Újvidékre, ahonnan zavartalanul folytathatták útjukat Bécs felé.

— *Miss Roosevelt* kelengyája. Mint New-Yorkból jelentik, *miss Roosevelt* esküvője alkalmaival hosszú uszályos ruhában jelenik meg, amely könnyű brekátból készül. Ezt a menyasszonyi ruhát Washingtonban készítették, míg a többi ruhái Baltimoreban készültek. U ruhái szürke szövetből valók, estélyi toálettjeit grenadinból készítették.

— Jászivék A szegénytanulók konyhájában a jövő héten özv. *Ortutay* Gyuláné és *Wadowszky* Gusztávné urnók ügyeletesek.

— Abonyi ügyvéd ügye. *Abonyi* Henrik dr. temeskubini ügyvéd ösmertes ügyében a temesvári ktr. ítélőtábla nemrég feldó határozatot hozott, de áttette az ügyet a temesvári ügyvédi kamarához, amelynek fegyelmi tanácsa a további intézkedésig most az ügyvédi gyakorlatról felfüggesztette.

— Valóságos kincs az emberiség részére a Zoltán fée kenőcs, melyről számosan, még a társadalom legelőkelőbb köréből is legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Így gróf Auersperg, Hipponi báró, Dawa Kap. Karolina grófné, Györfly gróf, Markovits báró, Keglevich gróf, lovag Weilenhüller József, Nyáry Kálmán gróf stb., kik mind azt írják, hogy e páratlan szer régi köszvényes és csúszos bajokra pár napi használat után gyógyulást hozott. — E kiváló kenőcs üvege 2 kcora, Zoltán Béla gyógyszerárban Budapesten, V. Szabadság tér.

— Mennyit dohányoznak a világon? Az angol dohánytermelők szaklapja tanulságos kimutatást közöl a világ tízezer legnagyobb államának dohányfogyasztásáról. A kimutatás nemcsak az egész fogyasztást tünteti föl, hanem azt az átlagot is, ami az egyes országok egy-egy lakójára jut. Az Egyesült Államok dohányfogyasztása évenként 440 millió font, fejenként 5.40 font; Németországa 201,758.000 fejenként 1.19; Franciaországa 84,293.000 fejenként 2.16; Angliá: 83,378.000 fejenként 1.95; Ausztriá: 78,756.000 fejenként 2.42; Magyarországa 47.905.000 fejenként 6.21; Olaszországa 34.548.000, fejenként 1.39; Kanadá: 15,400.000, fejenként 2.74 Ausztráliá: 10.158.000, fejenként 2.59 font. A legnagyobb átlag Belgiumra jut, a legkisebb Olaszországra. A tízezer állam összes fogyasztása 1.209.678.600 font, ami az összes lakókra átszámítva 2.79 font átlagot ad.

— Jótékonyág. A szegénytanulók konyhája számára a héten a következő adományokat vettük: *Stankovits* Miklósné egy saak burgonyát és egy koszu hagymát, dr. *Velosov* Gézá: 10 kgr lisztet és egy fazék lekvárt adományozott. Fogadják e nemeslelkű adakozók ezuton is hálás köszönetemet *Hauser* Kárllyné, egyes. elnök.

— A Margit Creme meghédította az egész világot, mert a konyhától a palotáig nincs nő, aki csodatevő hatásáról meggyőződve nem volna Ára 1 korona, kapható minden gyógyszerárban.

— Műszaki körökből vesszük a hírt, hogy a Magyar Királyi Államvasutak Gápgyára a kisebb gazdák igényeinek kielégítésére az eddig gyártott lokomobil- és gőzcseplőgéptípusokon kívül a 2¹/₂, 3 és 4 lóerejű lokomobilok és gőzcseplőgépek gyártását is megkezdette. — Amint hírik az összes lokomobil-, gőzcseplőgép-, valamint benzinmotor gyártmányok lényeges szerkezeti újításokkal láttattak el, ami bizonyára érdekelni fogja a gazdálkodással foglalkozó olvasóközönségünket. Az állami gépgyár vezérigazgatója Budapesten, (V. Váci-körut 32.) szívesen nyújt levélbeli kérdézősködésekre felvilágosítást.

— „Antidol” a legjobb gyógyszer: fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen. A szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyeren eldörzsölve s használati utasítás szerint belélegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja mindenképpen csak jól mond róla. Kérdezze ismerőseit: hogy használta e már az Antidol-t?, amely nagyszerű hatásért arany éremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 kor. 20 fill. és 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Kapható: Földes Kelemen, Hajós Árpád, Krebsz Géza, Ring Lajos, Rezsnyai Mátyás és Vojtek Kálmán gyógyszerárban. 2903

— Csak jó áru kapható Hegedüs Gyula, kafe, pipere, illatszerek és fodrászati cikkek kereskedésében Arad, Andrassy tér 15. Valódi francia és angol illatszerek, hölgyporok, körömápolási szerek, manicure garnitúrák, francia különlegességek és mindennemű gummiaruk nagy választékban. 2978

— Aradi takaré- és segélyegylet, mint szövetség, Petőfi-utca 1. szám alatt, 1906 ik évben a 25. évtársulatot nyitja meg. Ki egy törzsbetétre hetenkint 50 fillért fizet, hat év után 156 koronát takarít meg magának és az illet eredményéből a megfelelő haszonban részesül. Az egyesület tagjainak olcsó hitelet nyújt. Belratkozni lehet délelőtt 9—12 ig. délután 3—5-ig. Az aradi takaré- és segélyegylet, mint szövetség. (Petőfi utca 1.) 108

— Szolid és divatos selyem és bársony szövetei gyermekeknek, vagy blousok ünnepi ajándékok szükségleténél ajánljuk lapunk 15. oldalán Schweitzer & Co. Lucern (Schweitz) világhírű selyem szövet export cég hirdetésére.

— Szép fogakat csak a *Dentolin* fogoreme használata biztosít. Vojtek és Weisznál. 112

Álom —

és valóság.

Még mindig ábrándozunk a gyáriparról: füstölő hosszú kémények egész sorát látjuk képzeletünkben, és a vágy rézsaszinú képben festi elénk Arad gyári negyedét, a melynek tözsomszédságában a tízezer ember által lakott munkástelep nyúlszög...

És az ilyen gyárak késnek, vártnak magukra. Van helyettük és virul egy másik ipar: amelyikhez Piatnik és társa szolgáltatja a motorikus erőt. Ez a cég tudniillik kártyagyáros. Ez az ipar részint makó-telep, részint huszonegy-gyár, részint alsós műhely formájában fejlődik és milliókat forgalmaz. És még szubvenziót se kér a várostól...

„Kosaras” grófnő.

(Bécsi arisztokrata hölgyek betránya.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 20.

A császárvárosnak ismét pikáns szenzációja van. A bécsi Josefstadti bíróság előtt tegnap a 24 éves *L. Wanda grófnő*, egy feltűnő szépségű hölgy, emelt panaszt két asszony ellen, akik egy gazdag miniszter megbízottjának adták ki magukat és nagyszerű ajánlatot tettek a grófnőnek. Mután a grófnő ügyvédje, *Hercsberg Fränkel dr.* a vádat rögtön beadta a két asszony ellen, a bíróság a két asszonyt kerítés miatt vád alá helyezte.

A két vádlott, *Berger Minna* és *Schick Olga* magánzónő. Az utóbbinak nem tudták az idézést kézbesíteni, így a tárgyalást csak *Berger Minna* ellen tartották meg. A vád szerint *Bergerné* december 13-án meglátogatta a grófnőt a lakásán és előadta, hogy egy gazdag fér-

fi, aki melesleg miniszter is, akar a grófnővel megismerkedni. A meglepett grófnő a portást hívatta és ki akarta dobni a szemtelen ajánlattal közeledő asszonyt.

— Ne háborodjék annyira fel, — mondta *Bergerné* — ugyis tudjuk, hogy a grófnő kétszáz koronáért *S. asszony* lakásán fogadja a látogatásokat...

Erre a grófnő rendőrt hivatott és *Bergerné* előállította, ahol a megszeppent asszony kivallotta, hogy az egész ügyet *Schick Olga* tanácsolta neki, aki kijelentette, hogy a grófnő feltétlenül elfogadja ajánlatukat, mert *S. asszonynál* tett látogatásai ugyis közismeretesek.

A tegnapi tárgyaláson már másképp vallott *Bergerné*. *Schick Olga* csak szivességből tette meg kívánságát és különben is egy gazdag házasságról volt szó. A grófnő rögtön kerítőnek mondotta, így ő csak hirtelen haragjában mondta a grófnőnek a sértő szavakat.

A tanúnak megjelent grófnő előadta, hogy az egész ügyet egy arisztokrata intézi, aki a jó hírnevét akarja tönkretenni. Ezt abból gyanítja, mert az utóbbi időben mindennap többen keresik fel hasonló szemtelen ajánlatokkal. Ahogy *Bergerné* előállította, egy *S. Albertine* nevű grófnő jelent meg nála hasonló ajánlattal. Ezt a grófnőt is a bíróság elé idéztette a becsületében megsértett *L. Wanda grófnő*.

A vádlott grófnő ügyvédje előadja, hogy *S. grófnő* egy jó házasságot akart ajánlani a panaszosnak és ezért senkit sem lehet vád alá helyezni.

Az ügyész kéri, hogy *S. grófnőt* is helyezék kerítés miatt vád alá. (Nagy mozgás.)

A bíróság 500 korona pénzbüntetésre ítélte *Bergernét*. *Schick Olga* és *S. grófnő* ügyét pedig külön fogják tárgyalni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Leharapta a felesége orrát. Különös bűnpörben tüztek ki tegnap tárgyalást a szegedi büntető törvényszéknél. Egy feltékeny ember leharapta a felesége orrát, azután pedig eltűnt a városból. Az illetőt *Molnár Istvánnak* hívják, Makón kereskedő volt. Nem régen vette feleségül *Pallagi Ilonát*, aki egyike volt a legcsinosabb makói iparosleányoknak. A házasságuk nem volt boldog, mert a férj folytonosan feltékenykedett szép feleségére. Egyszer addig faggatta az asszonykát, amíg az dühösen pattant föl: — Ha sokat szekirozol, csakugyan megcsallak.

Erre a felbőszült férj a feleségének rontott és leharapott a felesége orrából egy jó centiméter nagyságú husdarabot. Az asszony a sok vérvesztés következtében hosszú ideig betegen feküdt. Amikor felgyógyult, a férje már nem volt Makón. A kir. ügyészség súlyos testi sértés büntette miatt emelt vádat ellene és tegnap kellett volna *Molnárnak* a törvényszék előtt megjelennie. Azonban csak a megcsontított asszony jött el. Azt mondta, hogy nem tudja, hol tartózkodik az ura. Minthogy a makói rendőrség sem ismeri a tartózkodási helyét, az ügyészség kiadta ellene a köröző levelet.

§ Huszonhárom följelentés. Budapestről jelentik: *Fischer Julát* és férjét, *Fehérvári Ignácot*, a „Fischer Julia és társa” bécsi-utcai divatárus cég tulajdonosait, huszonhárom bécsi nagykereskedőnek a panaszára tartóztatta le a minap a rendőrség. A följelentésükben elmondták, hogy a házaspár legutóbb szokatlanul nagy

hitelt vett igénybe s a fizetési kötelezettségeiknek eszük ágában sem volt eleget tenni, amivel előre kieszt csalást követtek el. Ezzel szemben *Szlavcs dr.* vizsgálóbíró, nem látván a család büntettségének „nyomatékos gyanuját” fenforogni már azért sem, mert a hitelezőknek előbb csődöt kellett volna kérni: *Fischeréket* szabadlábra helyezte. A vizsgálóbíró nézete szerint ugyanis azt, hogy áruhiány van, csupán csődleltározás utján lehetett volna megállapítani, amely esetben aztán nem ugyan család büntetéről, hanem a 414 §. szerint való csalárd bukásról lehetne szó. Épp ezért a fenytő zárlat iránt előterjesztett kérelmet is elutasította, de arra való tekintettel, hogy a károsult nagykereskedők panaszra tovább is fennáll, áttette az iratokat indítványtétel végett a királyi ügyészséghez.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. M. Petrozsény. Az egykoronások 1892-ben kerültek forgalomba.

Egy olvasó. Igaza van, mert a dolog tényleg úgy áll, hogy 1867-ben az aradi minoriták főgimnáziumában érettségizett *Vörös László* is.

N. Zs. Nagykálló. Nem tehetjük: nagyon távol esik tőlünk.

G. M. Sorsjegyei eddig nem nyertek.

IDEGENEK ARADON.

— Január 20 —

Fehér Kereszt szálloda. Chrechsner Róbert hivatalnok Budapest. — Petz Antal főellenőr Budapest. — Lovas János máv. hivatalnok Budapest. — Strasser Márton utazó Budapest. — Berger Aladár kereskedő Pápa. — Link Rikárd utazó Szendental. — Lányi Armin utazó Budapest. — Weisz József utazó Bécs. — Krenner Vilmos utazó Bécs.

Központi szálloda. Holländer Gyula utazó Budapest. — Lendvai Sándor utazó Budapest. — Elger József utazó Bécs. — Achmen Samu utazó Budapest. — Grof Simon utazó Budapest. — Halász Akos közjegyző M. Illye. — Farkas Béla dr. közjegyző Déva. — Lattenbacher Fülöp kereskedő Budapest. — Aralon Béla magy. kir. vámbivatalnok Nadrág.

Nádor szálloda. Demkó János urad. tisztviselő Nagyhalomgy. — Hollaky Jenő birtokos Acsva. — Illics Kornél kereskedő Budapest. — Kruszor Dezső gazdatiszt Dombiratos. — Garai Ignac utazó Budapest. — Kardos Ignac kereskedő Mezőhegyes. — Elekcs József fakereskedő Nagyvárad. — Menyhárt Gáspár magánzó és leánya Gyula. — Pisztó Ödön művezető Mezőhegyes. — Bauer Gyula ellenőr Mezőhegyes. — Bogoi Vazul tanító Belotin.

Aggkori gyöngeség

és erőtlenség ellen, mely különböző okokból, mint pl. kiállott betegségek utókövetkezményei, gyermekknél a fogzás okozta elgyengülésből stb. származott, a SCOTT-féle EMULSIÓ kiváló eredménynyel alkalmazható.

A SCOTT-féle EMULSIÓ iránt senki sem fog ellenszenvet érezni, mert az határozottan jó ízű, mindenki által könnyen emészthető, minthogy az utólrhetetlen SCOTT-féle emulgálási eljárás következtében az olaj gyorsan átmegy a test szervezetébe anélkül, hogy bármilyen emésztési zavart okozna.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „a bálna nagy csukát vivó halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintatüveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL, 3911

„Városi gyógyszerár”

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

FAIX JAQUES

zongoraterme és készitési
2472 műterme

Aradon, Batthyány-utca 35.

Nagy raktár ÚJ GRAMMOPHONOKBÓL.

Raktáron tartja: Ibach, Dörr, Lyra, Oeser, Wirth, Rössler előrendű gyárosok kitűnő készítményeit, valamint saját gyártmányu zongoráit.

ÚJ ZONGORÁK 300 frttól 850 frtig. Javítások, hangolások, ugyszintén havi kölcsön zongorák juttatásos árak mellett.

Ne vásároljanak selymet,

mielőtt a mi jóállással szolid, csodálatosan szép fekete, fehér és színes újdonságainkról mintát nem kérnek. 3962

Különlegesség: Selyemszövetek menyasszonyi béli, látogató és utcai ruhára, blouszra, bélése stb. méterenkint 1 kor. 15 fillértől 18 koronáig.

Mi direct magánfeleknek adunk el és a kiválasztott selyemszövetet vám- és portómentesen a lakásra szállítjuk.

Schweizer & Co, Luzern U. 52. Schweiz.

Selyemkeime kivétel. — Kir. udv. száll.

CSARNOK.

Csere.

Irt: Gottler Lajos.

I.

A kispári Paáros család emberemlékezet óta „nagyságos” familia volt. Négy lóval jártak a megyegyűlésre s nem egy allspán meg képviselő került ki soraikból. Paáros Gerő is csak azért nem vállalt mandátumot, mert szenvedélyes gazda lévén, kétezer hold földje minden idejét igénybe vette. Korán megözvegyedett s egyetlen fiával, Vincével kezelte a gazdaságot.

Egy reggel az öreg, fölöstököm után oda-
szólt a huszárijának:

— Te Miska! Mond meg a fiatal nagyságos urnak, hogy fogasson be, mert átmegyünk Ráchyékhoz.

A kifent bajuszu, piros nadrágos huszár zavartan köszöndte torkát.

— No mi az?

— Hát izé... a fiatal nagyságos ur még nem jött haza.

Paáros Gerőnek elborult az arca.

Jól van. Mehetsz.

Aztán fölállt az asztaltól s föl-alá kezdett járni az ebédlőben, mialatt idegesen huzogatta tömött fekete bajuszát. Még nem volt öreg, csak úgy hívták, mióta a fia fölcseperedett. Javakorbeli férfi. Jóval innen az ötvenen, a fia meg alig túl valamivel a huszon.

— Szörnyűség! az a kölyök mit csinál. Tegnapelőtt ment ki a vámosi határba, hogy fölvegye a korcsmárosnétól az árendát s azóta oda van.

Nem csoda. A vámosi korcsmárosné „híres” szép asszony. Észbontó fekete szemel vannak s rózsaszínű, sötét bőre.

A faluban nem hiába suttoztak, hogy a fiatal nagyságos ur sokat tapossa a vámosi korcsma küszöbét.

A szép asszonyt csak úgy hívták, hogy „Cigány Zsuzsa”, mert az anyja cigányasszony volt. A szép Zsuzsa tizenöt éves korában árvaságra jutott. Akkor akadt meg a szeme rajta a vámosi korcsmárosnak, aki feleségül vette. Nem sokáig éltek együtt. A korcsmárost egy vasárnap délután főbe ütötték a duhaj legények, akik hitelbe itták a borát, amit a szép asszony mért nekik. A fiatal nagyságos ur, Paáros Vince már akkor is ott settenkedett a korcsma körül. S mióta a Cigány Zsuzsa özvegyesre jutott, mindennapos vendég lett a vámosi korcsmában.

Mikor Vince öregebéd idejére hazakerült, édes apja hátra tett kezekkel állt meg előtte a kastély tágas ebédlőjében s keményen a szemé közé nézett.

— Mi lesz veled urfi? Talán elég is volna már a jóból. Ideje lenne komolyabban gondolkodni.

Vince alig tudta az öreg szigorú tekintetét kiállani. Bágyadt arcán még ott égett a szép asszony borának, esőkjának mámor. Ötölt, hatolt valamit, aztán leszámolta az árendát az asztalra.

Az ebédet szótlanul költötték el. Mikor a fekete kávé itták s az öreg rágyújtott a cime-res tajtékipára, szelidebben nézte végig cse-nevész szőke fiát.

— Te Vince! Átmegyünk ma délután Ráchyékhoz, Almásra. Margit a multkor emle-ette, hogy olyan régen látott. Jó volna, ha egy kicsit forgolódnál körülötte. A te korodban én már vőlegény voltam.

Vince nem szólt semmit, hanem fogatott.

Almáson az öreg Ráchy Sándor nagy örömmel fogadta a vendégeket. A leánya, Margit, okos, kékszemű, magas, karcsu leány, aki egyedül vezette övegy édes apja háziartását. Azonnal terített s harapni valót és bort hozott föl az asztalra. Az öregek elkvaterkázak, a fiatalok pedig kimentek a kertbe.

Gyönyörű tavaszi nap volt s amint az ifju ott lépkedett Margit oldalán, a széles kerti uton, a ripacsos levelű ribiszke bokrok között, önkéntelenül összehasonlítást tett. Arra a másikkra gondolt, akinek olyan bűbajos hatalma volt fölötte s akinek lángoló szenvedélye olyan könnyen fellobbantotta az ifju véréit, fokról-fokra perzselve benne a mohó életszomját...

Aztán elnézte azt a másikat, aki gondatlanul csevegett mellette. Elnézte ezt a tisztességes urt leányt, akinek a napugár mint-ha glóriát övezett volna hamvas szőke fejé felé. Elgondolta, hogy milyen kevés öröm jutott ennek az életből, beteges öreg apja oldalán. S mégis milyen megelégedett, csöndes derű jellemzi egész valóját. Milyen jó feleség és jó háziasszony válnék ebből a Margitból! Gondolta magában. Aztán, mialatt szórakozótan felelgetett a leány kérdéseire, összehasonlította magát Margittal s olyan nyomorultnak és haszontalannak tűnt föl egész eddigi élete. A morális katzenjammer s a veszedelmes tavaszi lég behatása alatt történt, hogy Paáros Vince lelkében hősiesség elhatározás támadt.

Annyira beleélté magát a javulás gondolatába, s olyan becsületet akarát volt benne, jövőre más életet kezdeni, hogy ékesszólóvá lett, amikor Margittal közölte szándokát.

A leány egész megittasult az ifju vallo-mása alatt. Szegény léteire soha se mert volna arra gondolni, hogy a gazdag Paáros Vince szeme megakadjon rajta. Pirulva mondott igent s mikor fölmentek és Vince ragyogó arccal közölte a dolgot a két öreggel, azok boldogan ölelték keblükre a fiatal párt.

Igy lett vőlegény Paáros Vince.

(Vége következik.)

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1906. évi január hó 21. én:

Bérletszűnet.

Bérletszűnet.

Déltűn 3¼ órakor, fél helyárrakkal:

A gésák.

Nagy operette 3 felvonásban. Irt: Owen Hall. Zenéjét szer-zette: Sidney Jones. Fordították Fáy J. Béla és Makay E.

SZEMÉLYEK:

Reginald	Ladislai J.	Molli Seamora Rontai B.
Cunningham	Faludi K.	Tekmini
Vun-Chi	Nyárai A.	Julietta
Immári márk	Borbély S.	Zalai Margit.
Mimoza	Kapossy J.	Lady Constans Benkóné P.
		Worthingthon Rákossy Gizai.

Kezdete déltűn 3 és fél órakor.

Bérlet 100. sz.

Páros.

Este 7¼ órakor, rendes helyárrakkal:

A parasztszivek.

Bredeti népszínű 3 felvonásban. Irták: Dr. Balassa Ar-min és K. Szalóki Elemér.

SZEMÉLYEK:

Fonyó István Várnai Jenő.	Csuzi Péter	Kulcsár P.
Andris, rokona Hunyadi J.	Gajdos Vera	Benkóné P.
Özv. Barczáné Bácsné.	Márton	Borbély S.
Gyuri, fia	Keszler Bde.	Nyujtó
Zsófi, cseléd	Novák Irén.	Ferke
		Ujj Kálmán.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 20.

Amerika 1 olcsóbb. Kínálat és vételkedv korlátozt. Elkelt 14.000 métermázsza buza változatlan árákon. Az árak 100 kilónként számítva:

Szállat 18 órakor:

Buza 1906. áprillisa	17.14—17.16
Ross 1906. áprillisa	14.04—14.06
Zab 1906. áprillisa	14.72—14.74
Tengeri 1906. májusra	13.92—13.94
Uj őszi buza 1906-ra	16.90—16.92

Szállat 5 órakor:

Buza 1906. áprillisa	17.14—17.16
Ross 1906. áprillisa	14.—14.02
Zab 1906. áprillisa	14.84—14.86
Tengeri 1906. májusra	13.94—13.96
Uj őszi buza 1906-ra	16.94—16.96

Irányzat kellemes.

Szállat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	874.75
Magyar hitelrészvény	791.75
Lessamitolóbank részvény	506.—
Rima-Murányi vasút részvény	527.—
Osztrák-magyar államvasút részvény	667.—
Közüti vasút	589.—
Városi villamos vasút részvény	324.50
Erzsébet szanatórium sorajegy pénzben	10.75
Erzsébet szanatórium sorajegy árúban	12.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 20. —

Magyar elrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo-grammon felül súlyban 127—129 fillérig; öreg közép pá-ronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 300 kilogrammon felül súlyban 132—134 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogram-mig terjedő súlyban 130—131 fillérig; fiatal könnyű pá-ronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 128—131 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban 126—127 fillérig; közép páronként 240—260 kilo-grammig terjedő súlyban 123—124 fillérig; könnyű páron-ként 240 kilogrammig terjedő súlyban 120—121 fillérig.

Sertéslétszám: Január 16. napján volt készlet 34,177 darab, január 17. napján fölhajtatott 2594 darab, január 17. napján elszállított 2114 darab, január 18. napján maradt készlet 35,017 darab.

A hízott sertésüzlet irányzata: Csöndes.

Vasuti közlekedés.

— Kérvényes 1906. évi május hó 1-évi. —

ARADROL

Budapest felé indul:

Nagyváradra reggel	5.09
Gyorsvonat reggel	8.18
Személyvonat d. e.	11.25
Gyorsvonat déltűn	4.16
Személyvonat d. u.	4.51
Személyvonat este	9.30

Erdély felé:

Személyvonat reggel	6.35
Gyorsvonat déltűn	12.22
Soborsinig déltűn	2.30
Személyvonat d. u.	4.02
Gyorsvonat este	7.04
Radnára déltűt	10.15
Radnára déltűn	5.51
Piskire este	10.—

Temesvár felé:

Személyvonat reggel	6.15
Személyvonat d. u.	12.17
Vegyesvonat déltűn	5.—

Szeged felé:

Személyvonat reggel	4.50
Vegyesvonat reggel	7.10
Személyvonat d. u.	4.06

Brád felé:

Személyvonat reggel	6.25
Vegyesvonat d. u.	12.27
Gurahoncig sv. d. u.	4.25

ARADRA

Budapest felé érkezik:

Személyvonat reggel	6.05
Személysv. tv. reggel	9.10
Gyorsvonat déltűn	12.12
Személyvonat d. u.	3.29
Gyorsvonat este	6.54
Szv. Szolnokról este	9.—

Erdély felé:

Radnáról reggel	7.48
Gyorsvonat reggel	8.08
Személyvonat d. e.	10.58
Radnáról déltűn	1.39
Gyorsvonat déltűn	4.01
Személyvonat este	8.50
Radnáról este	6.25
Piskiről reggel	4.45

Temesvár felé:

Vegyesvonat d. e.	10.40
Személyvonat d. u.	3.42
Személyvonat éjjel	10.59

Szeged felé:

Személyvonat reggel	8.34
Vegyesvonat este	6.59
Személyvonat éjjel	10.33

Brád felé:

Gurahoncra sv. reg.	8.63
Vegyesvonat déltűt	11.—
Személyvonat este	6.46

Metermenetek

Arad—Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg.	6.10	Kétegyháza felől d. e.	12.—
Kétegyháza felé d. u.	12.01	Kétegyháza felől este	6.08

Arad—Borosjenő között.

Borosjenő felé d. e.	8.23	Borosjenő felől d. u.	1.58
Borosjenő felé d. u.	2.40	Borosjenő felől este	9.14

Arad—Ménshgyes között.

Battonya felé reggel	8.14	Ménshgyes felől reg.	5.48
Battonya felé d. u.	12.30	Battonya felől d. e.	11.06
Ménshgyes felé este	5.32	Battonya felől d. u.	3.40

NIGA JÁNOS

műépítész irodája

ARAD, JÓZSEF FÖHERCEG-UT 1. SZ.

(a városkasszal szemben.)

Befogad a magas építés körébe tartozó és mindennemű

irodai munkálatot,

am. tervek, tervszetek, költségjegyzékek elkészíté-sét, művezetés, elszámolás, felülvizsgálat végzését.

Építészeti és mérnöki ügyekben felvilágosítással szolgál.

Vázlatterveket

díjmentesen küld.

Következő

ujdonságok

érkeztek

Kerpel Izsó

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Sas Ede: Szürke vértanúk, Trollope: Szemet szemért, Chavette: Tolvaj-világ, Power: A szárnyas koponya, Brand: Csudás erő, Szabó: Sirva vigadók, Evers: Képek a régi és új Rómából, Mikszáth: A vén gazember, May K.: A Kordillerákban, Vécseiné: Török Klára házassága, Daudet: De Circe kisasszony, Kálnoki: Az ördög bibliája, Büttner: Szabadság, Róna: Tarasconi, Lengyel L.: Asztalos Pál, Krudy: A cirkuszkirály, Hermann O.: Évilke, Gaál M.: Anyai szív, Krudy: Diák kisasszonyok, Kemecsey: A kis király.

Németben: Stettenheim: Wippchens Russisch Jap Kreg, Fowler Thernycroft: Ein gewagtes Spiel, Friedmann E.: Catilina, Liebesbriefe: Napoleon an Josefine, Sand an Musset, Wolf J.: Till Eulenspiegel, Chantepleure: Eine Heisatskomödie, Berisch: Die Geschwister, Stratz: Buch der Liebe, Hartleben: Das Ehefest, Liebe kleine Mama, Ballestrem: Raoul, Kahlenberg: Sieben Geschichten der Kolibri, Ein Mann von Geiste, Bierbaum: Stella u. Antonie, France Anadte: Die rote Lilie, Manteuffel: Aus dem hohen Fels, Zobelitz: Besiegter Stein, Bernhard M.: Die heilige Cecilie, X: Bekennnisse einer Princessin, Thoma: Lausbuben: geschichten, Meggede: Modeste, Stillebauer Götz-Straft III. (Im argen Kreis), IV. Des Lebens Krone, Heyking: Der Tag anderer, Marni: Tagebuch einer Verliebten, továbbá számos francia és angol ujdonság.

Kölcsönkönyvtár havi 1 kor. 20 fill., vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is megjelölő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenként 14 fillér.

Legújabbak: Jacobi: A legvitézebb huszár, Huszka: Gül Baba, Fejér: Kültelki hercegnő, Buttkay: Bolygó görög, Raunau: Das Wäscher-mädel, Giordani: Caro mio ben, Ziehrer: Fische-Geister, Wolf: Die neugierigen Frauen, Deczy 6 dal, Horváth: S-éj édes anyám, Alföldi: Betyár voltam, stb. stb.

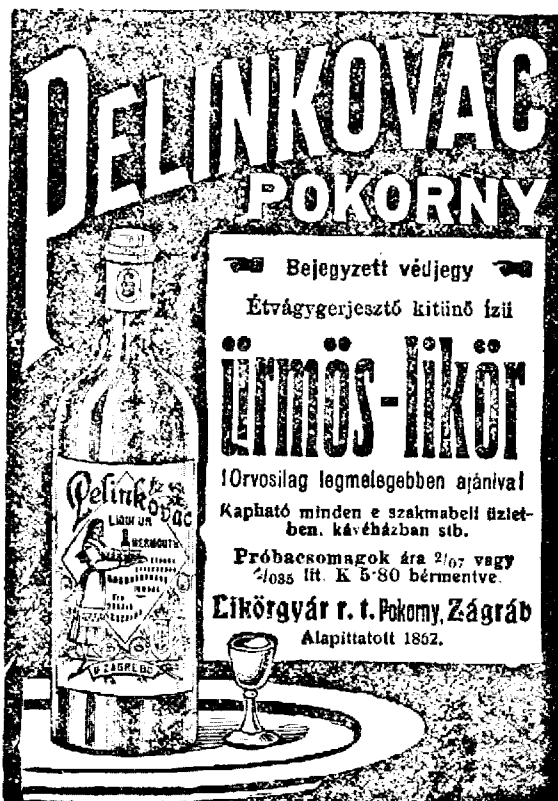
Névjegyek

gyors és olcsó készítése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-zenemű és papír-kereskedése Aradon.

Telefon 385. sz.

Ügyes képviselők kerestetnek!

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1906. január 13-án.

ÜRESEDÉSBEN LÉVO ÁLLASOK:

Helybeli iroda részére kereskedelmi végzett gyakornokot.
Helybeli ügynökségek részére két irodai gyakornok.
Több vidéki rőfös és vegyesüzlet részére a német és román nyelvet értő segédek.
Vidéki rőfös-üzlet részére idősebb, a német nyelvben jártas segéd.
Vidéki fűszer és csemege üzlet részére fiatal ügyes segéd.
Vidéki vaskereskedések részére több ügyes segédek.
Vidéki rőfös- és fűszer üzletek részére több fiatal segéd.
Vidéki faüzlet részére fiatal elárusítót.
Vidékire a tot nyelvben jártas, rőfös és rövidáru szakmabeli segéd.
Vidéki fűszer és vegyesáru üzlet részére románul tudó segéd.
Vidéki vegyesáru üzlet részére comptolristát.
A könyvelésben is jártas gépiró kisasszonyt helybeli iroda részére.
Vidéki fűszer és csemegeüzlet részére primeur segéd.

ALLÁST KERESOK:

Mérlegképes könyvelő, aki közigazgatási, telek-könyvi és biztosítási ügyekben is jártas.
Kereskedelmi iskolát végzett, a géprásban jártas fiatalembert hivatalba, vagy nagykereskedéshez gyakornokul.
Kisebb-nagyobb üzletekben már működött fűszeres segéd ilyenmü helybeli állás elnyerésére pályázik.
A fűszer és rőfös-áru szakban minden igényeknek megfelelő segédek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,

titkár.

121

Keppich Zsigmond,

elnök.

Ügyeljünk az eredeti orosz vámszállagra és az eredeti csomagolásra, melyen a védjegy K. & O. látható.

Kapható: Vojtek és Weiss-nál. 4009

Üzlet-átadás!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy 40 év óta fennálló kertészeti telepünket nyugalmába vonulásunk folytán a mai napon átadjuk. Ezen alkalommal kedves kötelességünknek tartjuk, hogy igen tisztelt vevőinknek hálás köszönetünket fejezzük ki azon jóakaratu támogatásukért, melyben bennünket oly hosszú időn át részesítettek. Amidőn igen tisztelt vevőinktől szívélyes búcsút veszünk, egyúttal bátorodunk arra is felkérni, hogy nagybecsü bizalmukkal az új üztulajdonosokat is megtisztelni sziveskedjenek. Magunkat szíves emlékeztetükbe ajánlva maradunk

Scherhag Jakab és neje.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a mai napon Scherhag Jakab kertészeti telepét és virágüzletét átvettük és azt Scherhag J. utóda cég alatt tovább vezetjük.

Főtörökvésünk oda fog irányulni, hogy ezen üzletet eddigi jó hírnevéhez méltóan tovább vezessük és hogy a nagyérdemű közönség bizalmát és támogatását, lelkiismeretes és pontos kiszolgálás mellett, minden tekintetben kiérdemelhessük.

A nagyérdemű közönség jóakaratu támogatásáért és pártfogásáért esedezve, maradunk Arad. 1906. január hó.

125

mély tisztelettel

Schveffer és Vörös.

Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 2891

NAPIREND.

Január 21. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Sz. cs. — Protestáns naptár: Agnes. — Görög-keleti naptár (Január 8.): György. — A nap két 7 óra 41 perckor, nyugszik 4 óra 41 perckor.

Időjelölés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, szeles, sok helyütt csapadék, később hidegebb.

Január 21. Az aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi főgymnasium Petőfi-önképző körének ünnepélye délután 5 órakor. — A magyar vaskereskedelmi alkalmazottak vas-és fémipari tisztviselők országos egyesülete aradi fiókjának közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi akadémia.) — Zenetanárok hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Január 24. Az aradi pinbér segélyző- és elhelyező-egylet közgyűlése éjjel 1 órakor (Vadászkürt.)

Január 25. Az aradi tanítótestület segélyalapjának közgyűlése délután 4 órakor.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Aradon, Atsél Péter-utca 3. sz. alatt (Zrínyi-utcai bejárat) egy

ingatlan és jelzálogforgalmi irodát nyitottam

egy legelsőrangú európai pénzintézet megbízásából, mely intézet jogügyi képviselőjével Dr. Heppes Béla aradi ügyvédet bízta meg.

Nyujtok minden vidéki, budapesti vagy külföldi pénzintézeteknél olcsóbb feltételek mellett földbeli ingatlanokra és bérházakra akár amortisatióval, akár egyéb lejáratú jelzálogos kölcsönöket az ingatlan értékének 65%-a erejéig, ezenfelül folyószámla kölcsönöket is.

Nyujtok tisztviselői kölcsönt a legelőnyösebb módon 5-15 évi időre katonatisztoknak, állami, megyei, városi, vasúti és nyugdíjigényekkel bíró magán-hivatalnokoknak, továbbá oly nyugdíjas egyéneknek, kiknek 1100 koronán felül nyugdíjuk van.

A kölcsönügyletek lebonyolításáért semmi előleges költség a kölcsönvevőt nem terheli.

Elvállalok ingatlanok vételére és eladására, valamint bérbeadására vonatkozó megbízásokat.

Elvállalok bir okoknak parcellázását, parcellázás szerinti eladását, vagy esserint való bérbeadását.

Elvállalok a Budapesti Hitelezővédegyeletnél és a „Wiener Creditoren-Verein”-nél lévő összeköttetésekkel fogva egyeztetéseket a legelőnyösebb feltételek mellett.

Tisztelettel

Robitsek Kálmán,

2408

ingatlan és jelzálogforgalmi irodája.

Arverési hirdetmény.

Az aradi gör. kel. szerb hitközség a Boczkó-utca 8. sz. alatti házában lévő

„Arany csillag”

vendéglő és ahhoz tartozó mellékhelyiségeknek f. évi május 1-től számított 3 évre való bérbeadása iránt folyó évi január 30-án, d. u. 4 órakor a hitközség tanácstermében árverést tart.

Kikiáltási ár 1600 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a.

Az árverési feltételek alulírott vagyonkezelőnél megtekint-
hetők. 180

Aradon, 1906. évi január 17.

Stankovits Milos,

aradi gör. kel. szerb hitközség vagyonkezelője.

Kosár Béla

Jemesvár, Józsefváros, Bonnaz-utca 15.

TELEFON 423.

Saját készítményű zongorák, pianonok, harmoniumok, czimbalmok elismert szerkezetek.

Idegen és külföldi gyártmányok a legelőkelőbb gyáraktól.

Kijátszott hangszerek.

Önműködő hangszerek, orchestrions

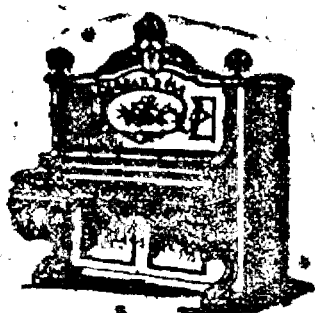
Kölcsön intézet.

Javítások.

748

Hangolások.

Árjegyzékek ingyen.

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkemenye téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206-255.

Gyári „ 515.

Rendelések felvételnek Karolina u. 7. sz. irodámban, vagy Rákóczy u. 23. sz. lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen saját igáimmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új műtám vezet. 34

A madárkiállítás

Asztalos Sándor-utca 4.

(Grabner ház)

csak még 3 nappal tart, hol Harczli kanári papagájok és külföldi madarak elutazás miatt

olcsó árban

teljesen kiarsítottak.

Koch János,

186 madárkiállító.

Aradi ipar- és népbank.

Ekszer-zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1906. évi február hó 13-án d. e. 9 órakor az Aradi Ipar- és Népbank zálogosztályában a következő számú és 1905. évi november hó végéig lejárt ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak alapszabályunk 46. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni. u. m.:

2125 2348 2359 2533 4568 5443 5605 5619 6016 6373 6561 6854 6891
7040 7048 7053 7060 7127 7133 7157 7442 8170 8420 8429 8480 8456
8524 8573 8632 8878 8920 9630 9751 9798 10120 10163 10188 10195
10266 10295 10369 10374 10403 10423 10436 10521 10613 10646 10689
10749 10786 10842 10939 10942 10111 11501 11509 11550 11632 11741
11753 11760 11944 12083 12171 12269 12415 12427 12474 12501 12507
12611 12617 13094 13227 13232 13257 13270 13331 13446 13601 13602
13603 13816 13998 14020 14038 14039 14040 14041 14042 14076 14197
14233 14343 14419 14468 14523 14580 14582 14584 14871 15042 15046
15050 15093 15235 15278 15281 15320 15375 15396 15492 15505 15506
15507 15633 15658 15673 15658 15779 15796 15819 15848 15953 15964
16050 16065 16071 16194 16207 16308 16367 16393 16411 16433 16489
16538 16668 16722 16777 16780 16860 16870 16885 16914 16918 16925
16961 16965 16991 16998 17006 17036 17040 17184 17244 17300 17357
17379 17390 17436 17465 17490 17531 17534 17554 17562 17572 17577
17600 17627 17635 17642 17681 17682 17695 17703 17710 17720 17776
17799 17804 17857 17867 17874 17904 17969 17972 17996 17997 18016
18016 18038 18045 18072 18092 18097 18102 18115 18132 18142 18143
18154 18157 18179 18184 18188 18190 18196 18239 18393 18397 18892
18965 és 19467, mely árveréshez a venni szándékozók ezennel tiszte-
lettel meghívattak.

Arad, 1906. évi január hó 20 án.

182

Az igazgatóság.

SPANLANG JÁNOS

lakatos mester

Arad, Flórián-utca 6/e. sz. (Saját ház.)

Elvállal minden e szakmába vágó lakatos munkákat, u. m.: épületek felvasalását, takaréktűzhelyek, kapu, erkély, folyosó, lépcső, sírrácsok, verandák, évtető, esztáblák készítését bármely kivitelben, Meidinger-féle kályhák és szivattyú-kutak szerelését és minden-
nemű javításokat legjutányosabb árban.

Ugy helybeli, mint vidéki megrendelésnek a legrövidebb idő alatt eleget teszek. Az általam elkészített munkákért a legmesszebbmenő kezességet vállallok.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses pártfogását kérve,

maradok kiváló tisztelettel

Spanlang János,

lakatos mester.

101

Kivánatra költségvetéssel szolgállok.

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK 2½-től 12 lóerőig, BENZINMOTOROK,

SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra,

ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK

VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNél

BUDAPEST, V., V Á C S I - K Ö R U T 82.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Világosan

a legforgalmasabb helyen vas-, fűszer- s rövidáru-

üzlet

szabad kézből eladó.

Értesítést ad

Ifj. Klein Manó,
Galsán.

1521—1906.

Hirdetmény.

Az 1906—1907. évi egyenes adók kivételének alapjául szolgáló jövedelmi vallomások beadására 21050—1906. számú véghatározatunkkal kitűzött és közzétett határidők lejárván, az 1883. évi XLIV. t. cz. 15. § a értelmében azon megjegyzéssel tűzünk ki az adóbevallások beadására folyó január hó 22-én kezdődő újabb 8 napot, miszerint mindazon adók telesek, kik III és IV. oszt. kereseti adó és tőkekamatadó vallomásaikat még be nem adták, azt a hó 30-ig annál inkább beadják, mert ezen utolsó határidő elmulasztása esetén adójuk hivatalból fog megállapítani.

Arad, 1906. évi január hó 19.

A városi tanács

Dr. Marschall Lajos

kuvini szőlőbirtokos saját termésű, feltétlenül tiszta

hegyi borait

mai naptól kezdve Aradon, Nagy-körut 11. sz. alatt (keresk. és iparkamarai székház, földszint balra)

zárt palackokban

árusítja

Fehér asztali bor 1 liter . . . 70 f.
Siller bor 1 liter . . . 60 f.
Bakator 1 liter . . . 90 f.
Vörös bor (1903. évi) 1 liter . . 1 k.
Ugyanaz $\frac{7}{10}$ liter . . . 70 f.
Vörös bor (1898. évi) 1 liter 1 k. 40 f.
Ugyanaz $\frac{7}{10}$ liter . . . 1 k.
Muskotálybor $\frac{7}{10}$ liter . 1 k. 50 f.

Az árak palackok nélkül értetnek, a palackokért darabonként 10 fillér betét hagyandó. Visszahozatal esetén a betét visszatartatik.

Ugyanezen borok hordóban, kuvini pincéből, Győrök vasúti állomásra szállítva 50 liter, vagy azonfelüli mennyiségben literenként 20 fillérrel olcsóbban kaphatók.

184

MAGYARHON ELŐ, LEGNAGYOB B É S LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János

Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan. szab. chronometer- és műóra, főtárlója a remontoir ingóráknak stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

SZAKLAP

kell minden szakembernek!

Járassa és olvassa tehát a legrégibb, legjobb és legnagyobb BIZTOSÍTÁSI SZAKUJSÁGOT, a

Biztosítási és Közgazdasági Lapokat.

E lap 12 évi fennállása alatt nélkülözhetetlen olvasmánya lett minden biztosítási embernek. Cikkeinket maguk a biztosítási vezérférfiak írják. Fontos híreink, értesítésein mindig a legjobb forrásból valók s ezeknek köszönhetjük lapunk nagy népszerűségét és gyors elterjedtségét.

Aki tehát jó, olcsó és hasznos szakujságot akar olvasni, hogy mindenről még idején legyen értesülve, az rendelje meg lapunkat, melynek előfizetési árát ezután

= 6 forintban =
állapítjuk meg az ön részére.

(Negyedévre 1 frt 50 kr)

Az előfizetést szíveskedjék a kiadóhivatalhoz küldeni.

Hazafias tisztelettel

Biztosítási és Közgazdasági Lapok
kiadóhivatala

393 Budapest, VII., Vörösmarty-utca 14.

Zamatos finom chinai tea,
Valódi Imperial-keverék.

Legfinomabb Jamaica-rum

kis üveg 60 fillér, közép üveg 1 korona, nagy üveg 2 korona.

Gyermekek hideglelése és váltóláz ellen

legjobb hatású a valódi Rozsnyay-féle

chinin-czukorka és chinin-esokoládé.

Egy doboz ára 1 korona.

Rozsnyay-féle Pepsin-bor,

gyomorgyengesség, étvágytalanság, gyomorhurut ellen kiváló készítmény. — Egy nagy üveg ára 3 kor. 20 fillér.

Kapható valódi minőségben:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárban

170

Arad, Szabadság-tér.

2674—1905. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. czikk 102. § a értelmében ezennel közzétett, hogy az aradi kir. járásbíró 1905. V. 2687/4. számú végzése által Kalmár József aradi lakos jelentkezésére és több végrehajtók javára, Sárosi Vida István és neje aradi lakosok ellen 55 kor. tőke és járulékal erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1182 koronára becsült könyvkötőgépek és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Weltzer János-u. 2. sz. a leendő eszközzésére 1906 évi január hó 23. napjának délelőtti 9 órája és folytatva Sarkad, H-lásztútcza 28. sz. alatt 1906. évi január hó 23-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztük és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az előverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. czikk 108 § ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Arad, 1906. évi január hó 9. napján.

Györffy Arnold,

177

bírói végrehajtó.

229—1905. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közzétett, hogy a szépi kir. járásbíró 1905. évi Sp 258/3. számú végzése következtében Dr. Klein Ed-ügyvéd által képviselt Pálm Smon és Tarsa javára, id. Klein Manó világi lakos ellen 174 korona 90 fillér s járulékal erejéig 1905. évi december hó 6-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 680 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a világi kir. járásbíró 1905. évi V. 406/2. számú végzése folytán 174 koronára 90 fillér tőkekövetelés, ennek 1905. évi július hó 10. napjától járó 5% kamattal, $\frac{1}{2}\%$ váltódíj és eddig összesen 47 kor. 15 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Világos községben, végrehajtást szenvedett házánál leendő eszközzésére 1906. évi január hó 23-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztük és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény-cz. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Világos, 1906. évi január hó 7. napján.

Thuránszky Sándor,

183

kir. bír. végrehajtó.

075—1906.

Hirdetmény.

A gazdasági munkás és cseléd-segélypénztári hozzájárulási díj kivételi lajstrom az 1900. évi XVI. t. sz. végrehajtása tárgyában kelt m. kir. földmívelésügyi miniszteri 11000—1904. sz. rendelet 7. § a értelmében azon czélből tétetik folyó 1906. évi január hó 15 én kezdődő 8 napl közszemlére az adóügy osztály 1 sz. helyiségében, hogy azt ez idő alatt mindenki betekinthetvén a kivetés elleni esetleges kifogásait 15 nap alatt a polgármesteri hivatalba beadandó lellebbezésben megtehesse.

Arad, 1906. évi január hó 18.

A városi tanács

A ki jó
zamatos, igen finom
Rumot akar készíteni,
v egyen 80 fillérért egy
üveg

Rumkivonatot.

Ebből a rajta lévő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:
Földes Kelemen
gyógyszerésznél.

Városi és megyei telefon 509.

PÉNZ

földbirtokra és Arad belvárosi bérházakra
10—70 évig terjedő törlesztési időre

a kölcsönösszeg nagysága szerint 4% , $4\frac{1}{4}\%$, $4\frac{1}{2}\%$, $4\frac{3}{4}\%$ és 5% törzskamat, kezelési jutalék és megfelelő tőke törlesztési hányad mellett az érték legmagasabb hányadáig.

Előleges költség nincsen, a bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, a drágább kamatu tartozásokat konvertálom.

== Gyors elintézés, jutányos kiszolgálás. ==

SZÜCS F. VILMOS

a „Nagyszebeni Földhitelintézet“

kizárólagos közlesönközvetítési képviselte
Aradváros, Aradmegye és Békésmegye, gyulai, csabai, békési és orosházai telekkönyvi hatóságok területére

Aradon, Boros Béni-tér (gabona piacz) 22. sz. l. em.

Fiók-iroda B.-Csabán, Berényi-uton.

Megbízható ügyes üzletszerzők jó javadalmazás mellett ugyanitt felvétetnek.

Saját termései kitűnő
tisztán kezelt

Magyarádi ó és pecsenyeborok
ugy nagyobb mennyiségben, valamint palacszkokban kaphatók

Winter Adolf

Ügyvédnél

Aradon, 2689

Deák Ferenc-utca 40. szám a.

Minden

Órajavítás

80 krajczár

Óra és ékszer

nagy raktár 137

Schwimmer Albert

vezetése alatt Aradon,

Szabadság-tér 5—6. szám alatt.

(Póli kávéház mellett.)

Zálogczédulák

és aranyemlék megvételnek.

Meghívó

a farsangi tárlatra!

Felhívom az igen tisztelt helybeli és vidéki vevő közönség becses figyelmét, méltóztassék az ideai fényes farsangi kiállításomat megtekinteni. Az idén az ujévi kiállitáson az elképzelhető legizléseesebb tárgyakkal oly fényesen felhalmoztam, mint még soha!

Az árak elvből az idén meglepő olcsók!

Tisztelettel

FISCHER ezelőtt PORTER

Nagy áruház.